

UZSTUKA

ՀԱՍՏԱՏՎԵԼ
Հայաստանի Հանրապետության
Խառնվորության նախարարության կողմից

Աիդա Պետրոսյան

ՄԱՏԵՆԻԿ

Մայրենիի գիրք-տետր
2-րդ դասարանցիների համար

2-րդ մաս

ՀՀ ԼՈՒՍԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ
«ՆՈՐ ԳՊՐՈՑ»
ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՐԵՎԱՆ 1996

ԱՐԴԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ՄԱՏԵՆԻԿ

մայրենիի գիրք-տետր 2-րդ
դասարանցիների համար

2-րդ մաս, 92 էջ

Եր. «Նոր դպրոց», 1996

© «ՆՈՐ ԴՊՐՈՑ»

հրատարակչություն,

1996

ԱՇՆԱՆ ՎԵՐՋԸ

Մարի լանջին,
 Մեզի միջում
 Խոխոջում է
 Ու տրտնջում
 Ջուրը բարակ,
 Ջուրը տխուր.
 - Վաշ-վիշ, վաշ-վիշ,
 Ո՞ր կորան, ո՞ր,
 Տերև ու խոտ,
 Վարդը շաղոտ,
 Մարվորն ուրախ,
 Սրինգ ու խաղ:
 Շուրջս դատարկ,
 Շուրջս տխուր...
 Վաշ-վիշ, վաշ-վիշ,
 Ո՞ր կորան, ո՞ր:

- մեզ* - մշուշ, մառախուղ
խոխոջալ - կարկաչել, առվակի ձայն հանել
տրտնջալ - դժգոհել, սրտնեղել
շաղոտ - շաղով թրջված
սարվոր - անասուններին սար տանող և այնտեղ խնամող, սար գնացած մարդ
սրինգ - երաժշտական գործիք՝ պատրաստված փայտից կամ եղեգից

Բանաստեղծությունից դո՛ւրս գրիր քեզ դուր եկած հատվածը:

Դո՛ւրս գրիր ջրի տրամադրությունն արտահայտող հատվածը:

Ինչո՞ւ է տխրում ու տրտնջում ջուրը:

Ինչո՞ւ է բանաստեղծությունը վերնագրված «Աշնան վերջը»:

Բանաստեղծության ո՞ր տողերով կհաստատես քո պատասխանը:

Դու կարո՞ղ ես ասել՝ ո՞ր կորան, ո՞ր...

Տերևն ու խոտը

Ուրախ սարվորն

Ինքդ հորինիր.

Աշունը շրջում է անտառում

ԱՄՊՆ ՈՒ ՍԱՐԸ

Ամպը եկավ նստեց սարին,
 Նստեց սարի սուր կատարին:
 - Լսի՛, պապի՛,- ասավ նրան,
 Լավ օրերդ անցան, կորան.
 Խիստ սոսկալի
 Ցուրտ է գալի:
 Ասավ, գնաց:
 Սարը կամաց
 Մտավ սպիտակ
 Վերմակի տակ:

սոսկալի - սարսափելի

Ինչպիսի՞ն է սարի կատարը, ճիշտ պատասխանն ընդգծի՛ր:

ա) սուր	գ) կանաչ
բ) կլոր	դ) բարձր

Ո՞ր տողում է դա արտահայտված:

Ինչպիսի՞ ցուրտ է գալիս, ճիշտ պատասխանն ընդգծի՛ր.

ա) հաճելի	գ) զարմանալի
բ) խիստ սոսկալի	դ) անտանելի

Ո՞ր տողում է դա արտահայտված:

Նկարի՛ր բանաստեղծության սկիզբն ու ավարտը:

ՉԱՓԱՐԾԻՏ

Թռչուններին բազավոր պիտի նշանակվեր: Աստված ասաց.

- Թռչուններից ով շուտ հասնի ինձ մոտ, նրան կկարգեն բազավոր:

Արծիվը լայն բացեց քեները և բռավ երկինք: Թռավ, բռավ, ետ դարձավ նայեց,

տեսավ՝ ոչ մի բռչուն չի երևում:

- Է՛, ես շատ եմ առաջ,- ասաց Արծիվը,- ցած իջնեմ, փոքր-ինչ հանգստանամ:

Իջավ բարձր լեռան գագաթին, նստեց սառն աղբյուրի ակին, լվացվեց, ջուր խմեց:

Արծիվի քեի տակից աննկատ դուրս բռավ մի բռչնակ, քեին տվեց, վեր բարձրացավ,

շնչակաուր իրեն գցեց Աստծու մոտ և չրքչրքաց.

- Ես եկա, ես առաջի՛նք եկա:

- Դու ո՞վ ես, ինչո՞ւ ես եկել:

- Եկել եմ, որ դառնամ բազավոր:

- Բեզանից հետո բռչուն կա՞ եկող:

- Կարծեմ՝ Արծիվը,- մտաբերեց ծիտը:

- Հա՛,- ասաց Աստված,- շատ ես ճարպիկ ու խելոք, իսկևիսկը՝ բազավոր:

Աստված շոյեց ծտի ուտերը ու շարունակեց.

- Դե՛հ, հիմա գնա՛ ու բե՛ր մի ճիպոտ,

Որ ո՛չ կարճ լինի

Եվ ո՛չ էլ՝ երկար.

Որ ո՛չ ծուռ լինի

Եվ ո՛չ էլ՝ ուղիղ:

- Ճիպոտն ի՞նչ է որ,- չրքչրքաց բռչնակն ու դարձավ եկած ճանապարհով: Աչքին

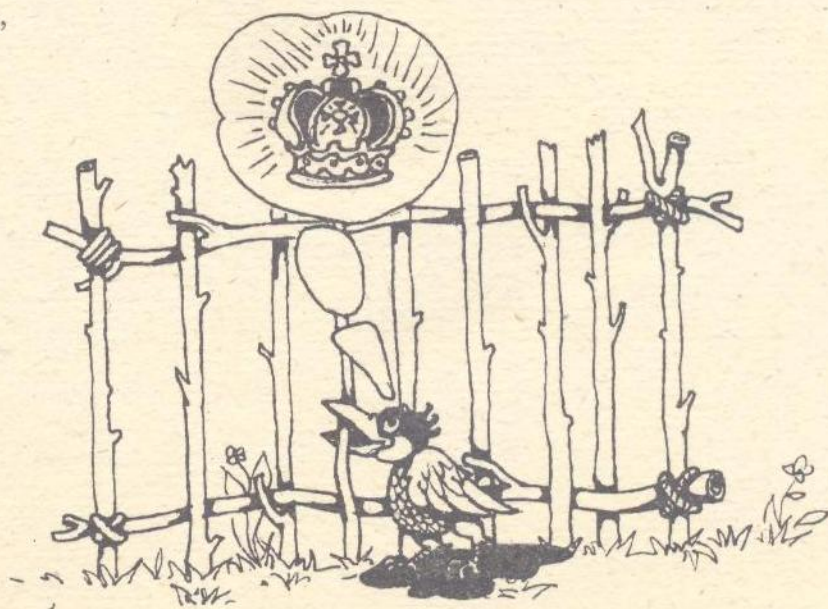
երևում էին ծանոթ ցանկապատեր, ուր այնքա՛ն ճիպոտ կար: Եվ Էդ օրվանից ծիտը

բռչում է ցանկապատից ցանկապատ, մեկ-մեկ վերցնում է ճիպոտները, նայում,

չրքչրքացնում.

- Չի՛, չի՛, է՛ս չի, է՛ն չի,

Չի՛, չի՛, ես իսկի՛ չի:

Թե որ գտնի Աստծու ասած ճիպոտը, կդառնա բռնությունների թագավոր: Մանավանդ շոյած տեղերը, զույգ ուսի վրա, մնացել են ճերմա՝կ, ճերմա՝կ:

Ու դեռ այսօր էլ ցանկապատի տակ փոքրիկ մի բռնակ՝ ուտերը ճերմակ, ճիպոտ է փնտրում ու չրքչրքում:

- Չի՛, չի՛, է՛ս չի, է՛ն չի,

Չի՛, չի՛, էս իսկի՛ չի:

Չափայծիտն է:

չափար - ցանկապատ

կարգել - նշանակել

ակ - այն տեղը, որտեղից դուրս է գալիս (բխում է) աղբյուրի ջուրը,
ջրի ակունք, աղբյուր

չրքչրքալ - բռնային ձայն հանել

շնչակաուր - շունչը կտրվելով

Լրացրո՛ւ.

Արժիվը _____ թւերը և թռավ երկինք:

Իջավ _____ գագաթին, նստեց _____ ակին, լվացվեց, ջուր խմեց:

Պատմի՛ր՝ Չափարժիտն ինչպե՞ս հասավ Աստծու մոտ:

Ավարտի՛ր.

Ու դեռ այսօր էլ _____

Ինչո՞ւ Աստված Չափարժիտին թագավոր չկարգեց:

Ինչպիսի՞ն է Չափարժիտը: Ինչո՞ւ ես այդպես կարծում:

Ի՞նչ կմտածի Արծիվը, երբ իմանա Չափարժտի արարքի մասին:

Պատմություն հորինի՛ր.

Ինչպե՞ս արծիվը դարձավ բռնունների բազավոր

ՓԱՓՈՒԿ ՁՅՈՒՆ

Ձյո՛ւն, փափո՛ւկ ձյուն, սպիտա՛կ ձյուն,
 Ձգոյշ իջի՛ր աշխարհին,
 Ծաղիկները մտել են քուն,
 Հողն է նրանց անկողին:

Հանդարտ, կամաց իջի՛ր, այնպես՝
 Ծաղիկները չարթնանան,
 Ծածկի՛ր նրանց քնքուշ ու հեզ,
 Ձգո՛ւյշ, զգո՛ւյշ անսահման:

Ձյո՛ւն, փափո՛ւկ ձյուն, սպիտա՛կ ձյուն,
 Հանգիստ, խաղաղ իջի՛ր վար,
 Ծաղիկները մտել են քուն,
 Ծաղիկները ցրտահար:

հանդարտ - խաղաղ, հանգիստ, մեղմ, թեթև, հեզ
հեզ - մեղմ, հանդարտ, թույլ, քնքուշ, նրբին
վար - ներքև
ցրտահար - ցրտից վնասված, ցուրտը տարած

Չյունն ինչպե՞ս է իջնելու. դո՛ւրս գրիր համապատասխան տողերը:
Նմուշ՝ Հանդարտ, կամաց իջի՛ր, այնպես...

Իսկ ձյունն ինչպե՞ս է ծածկելու ծաղիկներին.

Ծածկի՛ր նրանց _____

Գրի՛ր քեզ դուր եկած քառատողը և նկարի՛ր:

Գրի՛ր բանաստեղծության ամենագեղեցիկ տողը:

Ինչպիսի՞ տրամադրություն է արտահայտված բանաստեղծության մեջ՝
ընդգծի՛ր.

խաղաղ

վատ

անհանգիստ

չարացած

ուրախ

տխուր

Փորձի՛ր նկարագրել ձյունը (ինչպիսի՞ն է, ի՞նչ գույնի է, ինչի՞ է նման, որտեղի՞ց է գալիս, ինչպե՞ս է իջնում, ի՞նչ է լինում իջնելուց հետո):

Պատմի՛ր ձմռան մասին:

ՈՍԿՈՒ ԿԱՐԱՍԸ

Ես մեր ծերերիցն եմ լսել, մեր ծերերը իրենց պապերից, նրանց պապերն էլ իրենց մեծերից, քե մի ժամանակ մի աղքատ հողագործ է լինում, ունենում է մի օրավար հող ու մի լուծ եգ:

Չմեռը էս աղքատ հողագործի եզները սատկում են: Գարունքը, վար ու ցանքի ժամանակը որ գալիս է, եգ չի ունենում քե վարի, հողը վարձով տալիս է իր հարևանին:

Էս հարևանը վարելու ժամանակ խոփը մի տեղ դնում է ընկնում, դուրս է գալի մի կարաս, մեջը լիքը ոսկի: Եզները լծած բողնում է, վագում է գյուղը՝ հողատիրոջ մոտ:

- Հե՛յ, աչքդ լուս,- ասում է,- քու հողումը մի կարաս ոսկի դուրս եկավ, արի տար:

- Չէ՛, ախպե՛ր, էդ իմը չի,- պատասխանում է հողատերը: - Հողի վարձը դու տվել ես, դու վարում ես, էն հողումն ինչ էլ դուրս գա, քոնն է, ոսկի է դուրս եկել, քող ոսկի լինի, էլի քունն է:

Սկսում են վիճել. սա ասում է՝ քունն է, նա, քե չէ՛ քունը: Վեճը տաքանում է, իրար ծեծում են: Գնում են քաղափորի մոտ գանգատ:

Թագավորը մի կարաս ոսկու անունը լսում է քե չէ՛ աչքերը չորս է բաց անում: Ասում է.

- Ոչ քունն է, ոչ դրանը, իմ հողում կարասով ոսկի է դուրս եկել - իմն է:

Իր մարդկանցով գնում է, որ հանի բերի: Գնում է կարասի բերանը բաց անել է տալի, տեսնում - ի՞նչ ոսկի - կարասը լիքը օձ...

Չարհուրած ու կատաղած ետ է գալի: Հրամայում է՝ պատժեն անգետ ռանչպարներին, որ համարձակվել են իրեն խաբել:

- Չէ՛, քաղավորն ապրած կենա՞,- գոռում են խեղճերը,- մեզ ինչ^ո էս սպանում։ լավ
չես տեսել, ո՞ժ չկա էմտեղ, ոսկի է, ոսկի...

Երվանդ ԴԱՄԻԱՆ

Թագավորը նոր մարդիկ է ուղարկում, որ գնան ստուգեն: Մարդիկը գնում են, ետ գալի, թե՛ ճշմարիտ, ոսկի է:

- Վահ,- զարմանում է քաղավորը: Ասում է. - երևի լավ չտեսա, կամ տեսածս էն կարևար չէր: - Վեր է կենում մին էլ գնում:

Կարասը բաց է անում՝ դարձյալ մեջը լիքը օձ:

Էս ի՞նչ հրաշք է, ի՞նչ միտք ունի,- չեմ հասկանում:

Թագավորը հրամայում է, հավաքում է իր երկրի իմաստուններին:

- Բացատրեցեք, - ասում է, - ո՞վ իմաստուններ, ի՞նչ հրաշք է սա: Էս հողագործներն իրենց հողում կարասով ոսկի են գտել: Ես եմ գնում - կարասը լիքն օճ է, դառնում, սրանք են գնում - ոսկի: Էս ի՞նչ կնշանակի:

- Դրա բացատրությունն է, բազավոր, երե չես բարկանալ, - ասում են իմաստունները: - Կարասով ոսկին աղքատ հողագործներին պարգև է դրկած իրենց ազնվության ու արդար աշխատանքի համար: Երբ որ նրանք են գնում, իրենց արդար վարձին են գնում ու միշտ էլ ոսկի գտնում, իսկ երբ որ դու ես գնում, գնում ես ուրիշի բախտը հափշտակես, նրա համար էլ ոսկու տեղ օձ ես գտնում:

Թագավորը ցնցվում է, խոսք չի գտնում պատասխանելու:

- Լա՛վ,- ասում է,- դե հիմի էն որոշեցեք, թե էդ երկուսից որի՞ն է պատկանում գտած ոսկին:

- Իհարկե հողատիրոջը, - ձայն է տալիս վարող գյուղացին:

- Չէ, վարդիւնն է,- մեջ է մտնում հողատերը: Ու նորից սկսում են կռվել:

- Լա՛վ, լա՛վ, կացե՛ք,- կանգնեցնում են իմաստունները,- ի՞նչ ունեք դուք - տղա կամ աղջիկ:

Դուրս է գալի, որ մեկը մի տղա ունի, մյուսը՝ մի աղջիկ։ Իմաստունները վճռում են, որ սրանք զնան իրենց աղջիկն ու տղեն իրար հետ պսակեն, էն գտած ոսկին էլ տան նրանց։ Էստեղ համաձայնում են բարի մարդիկը, ուրախանում են, ու կռիվը վերջանում է, սկսում է հարսանիքը։ Օխտն օր, օխտը գիշեր հարսանիք են անում, կարասով ոսկին էլ, որ պարզև էր դրկած իրենց ազնվության ու արդար աշխատանքի համար, տալիս են իրենց զավակներին։

Բարին էստեղ, չարը էն ազահ թագավորի մոտ:

մի օրավար հող - մեկ օրում վարելու հող

զարհուրած - սարսափած

ռանչպար - հողագործ գյուղացի

դրկած - ուղարկած

դուրս է գալի - պարզվում է

մի լուծ եզ - մի գութանով վար անող եզներ

արդար - ազնիվ, անխարդախ

պարզի - նվեր, ընծա

հափշտակել - խլել, գողանալ, կորզել

Ընդգծված բառերի կողքին իմաստով մոտ այլ բառեր գրի՛ր:

Կարաստվ ոսկին աղքատ հողագործներին նվեր (_____) է

նուարկված իրենց ազնվության ու ազնիվ (_____) աշխատանքի համար:

Երբ դու ես գնում, գնում ես ուրիշի բախտը խլելու (_____) :

Շարունակի՛ր՝ ինչպես նմուշում է արված:

Նմուշ՝ Խոփը մի բանի է դիպչում: - Խոփը դեմ է քնկնում մի բանի:

Վեճը սաստկանում է: - Վեճը տաքանում է:

Գնում է քաղափորին բողոքելու:

Հրամայում է՝ պատժել անգետ հողագործներին:

Թագավորը մի կարաս ոսկու անուն լսում է, քե չէ, ապշում է:

Սարսափած ու կատաղած ետ է գալիս:

Պարզվում է, որ մեկը մի տղա ունի, մյուսը՝ մի աղջիկ:

Վերնագրի՛ր կարասի պատմածը:

Չեմ հիշում քանի տարի էի մնացել հողում: Մի օր ինչ-որ բան ինձ դեմ առավ: Ասացի՝
լավ է, հիմա ինձ հողից կհանեն: Այդպես էլ եղավ, մի գյուղացի ինձ հանեց ու բողեց գնաց:

Մեկ էլ տեսնեմ մի քաղափոր եկավ, նայեց ինձ, գույնը գցեց ու հեռացավ: Երևի ոսկի-
ներս նրան դուր չեկան:

Հիմա ի՞նքդ շարունակիր կարասի անունից պատմել:

Ինչպիսի՞ մարդ էր հողը վարող, ոսկին գտնող գյուղացին: Ինչո՞ւ ես այդպես կարծում:

Երկու գյուղացիները ինչո՞վ են տարբերվում թագավորից:

Աչքալուսանք տո՛ւր գյուղացիներին և շնորհավորի՛ր նրանց՝ զավակների ամուսնության առթիվ:

Շարունակիր կարասի և նրա միջի ոսկու զրույցը թագավորի մասին:

- Տեսնես ո՞վ է այդ մարդը, - շշուկով հարցրեց կարասը:

- Գլխին թագ կար, ուրեմն թագավոր էր, - պատասխանեց ոսկին:

Շարունակիր ի՞նքդ հորինել.

Ես մեր ծերերից եմ լսել, մեր ծերերը՝ իրենց պապերից, նրանց պապերն էլ՝ իրենց մեծերից:

ԿԻԿՈՍԻ ՄԱՐԸ

Մի աղքատ մարդ ու կնիկ են լինում, ունենում են երեք աղջիկ:

Մի օր հերը աշխատելիս է լինում, ծարավում է, մեծ աղջկանը ջուրն է դրկում: Էս աղջիկը կուծն առնում է գնում աղբյուրը: Աղբրի գլխին մի բարձր ծառ է լինում: Էս ծառը որ տեսնում է՝ իրեն-իրեն միտք է անում.

- Հիմի որ ես մարդի գնամ ու մի որդի ունենամ, անունն էլ դնեմք Կիկոս. Կիկոսը գա էս ծառին քարձրացնա ու վեր ընկնի, քարովը դիպչի մեռնի...

- Վա՛յ, Կիկոս ջան, վա՛յ...

Տեղն ու տեղը ծառի տակին նստում է՝ սկսում է սուգ անել.

Գնացի մարդի,
Ունեցա որդի,
Գդակը պոպոգ,
Անունը Կիկոս.
Վեր ելավ ծառին,
Ցած ընկավ քարին...
Վա՛յ Կիկոս ջան,
Վա՛յ որդի ջան...

Մերն սպասում է, սպասում, տեսնում է չեկավ, միջնեկ աղջկանն է դրկում: Ասում է. - Գնա՛ մի տե՛ս, քույրդ ընչի՛ ուշացավ:

Միջնեկ աղջիկն է գնում:

Մեծ քույրը սրան որ հեռվից տեսնում է՝ ձենն ավելի է քարձրացնում:

- Արի՛, արի՛, անբախտ մորքոր, տես քու Կիկոսն ինչ եղավ:

- Ի՞նչ Կիկոս:
- Բա չես ասիլ՝
Գնացի մարդի,
Ունեցա որդի,
Գդակը պոպոգ,
Անունը Կիկոս.
Վեր ելավ ծառին,
Ցած ընկավ քարին...
Վա՛յ Կիկոս ջան,
Վա՛յ որդի ջան...

- Վա՛յ, Կիկոս ջան, վա՛յ,- գոռում է միջնեկ քույրը, նստում է մեծ քրոջ կողքին ու սկսում են միասին սուգ անել:

Մերն սպասում է, սպասում, տեսնում է չեկան, պստիկ աղջկանն է դրկում: Ասում է.

- Աղջի՛, մի գնա տե՛ս քույրերդ. ի՞նչ եղան: Գնացի՞ն ետ չեկան:

Հիմի պստիկ աղջիկն է գնում: Գնում է տեսնում՝ երկու քույրերն էլ աղբրի գլխին նստած լաց են լինում:

- Զա՛, ընչի՞ եք լաց ըլում:

Մեծ քույրը թե՛ բա չես ասիլ՝

Գնացի մարդի,

Ունեցա որդի,

Գդակը պոպոզ,

Անունը Կիկոս.

Վեր ելավ ծառին,

Ցած ընկավ քարին...

Վա՛յ Կիկոս ջան,

Վա՛յ որդի ջան...

- Վա՛յ քու մորքուրի՜ն, Կիկոս ջան, վա՛յ,- սա էլ է գլխին տալիս ու մյուսների կողքին նստում, ձեն-ձենի տալիս:

Մերն սպասում է, սպասում, տեսնում է աղջիկները չեկան, ինքն է գնում:

Հեռվից իրենց մորը տեսնում են թե չէ՝ երեք աղջիկն էլ կանչում են.

- Արի՛, արի՛, անբախտ տատի, տե՛ս բոռանդ գլխին ինչ է եկել:

- Ի՞նչ բոռ, ա՛յ աղջկերք, ի՞նչ է պատահել:

Մեծ աղջիկը թե՛ բա չես ասիլ, ա՛յ մեր՝

Գնացի մարդի,

Ունեցա որդի,

Գդակը պոպոզ,

Անունը Կիկոս.

Վեր ելավ ծառին,

Ցած ընկավ քարին...

Վա՛յ Կիկոս ջան,

Վա՛յ որդի ջան...

- Վա՛յ բոռանան քու տատի աչքերը, Կիկոս ջան. - մերն էլ ծնկանը զարկում է, նստում է աղջիկների կողքին, սկսում է նրանց հետ սուգ անել:

Մարդը տեսնում է կնիկն էլ գնաց աղջիկների ետևից ու սա էլ չեկավ: Ասում է՝ մի գնամ տեսնեմ էս ինչ պատահեց, որ սրանք իրար ետևից գնացին մնացին աղբրումը:

Վեր է կենում գնում:

Կնիկն ու աղջկերքը հենց սրա գլուխը հեռվից տեսնում են թե չէ, ձեն են տալի.

- Արի՛, արի՛, անբախտ պապի, արի տես քու Կիկոսի գլուխն ի՞նչ է եկել... վա՛յ քու Կիկոսին...

- Ի՞նչ Կիկոս, ի՞նչ եք ասում,- զարմանում է մարդը:

Մեծ աղջիկը թե՛ բա չես ասիլ, ա՛յ հեր՝

Գնացի մարդի,

Ունեցա որդի,

Գդակը պոպոզ,

Անունը Կիկոս.

Վեր ելավ ծառին,

Ցած ընկավ քարին...

Վա՛յ Կիկոս ջան,

Վա՛յ որդի ջան...

- Վա՛յ, Կիկոս ջա՛ն,- ծնկներին տալիս են ու սուգ են անում մեր ու աղջկերք:

Սրանց միջի խելոքը հերն է լինում: Ասում է.

- Ա՛յ հիմարներ, ի՞նչ եք նստել էստեղ ու սուգ եք անում: Ինչքան էլ սուգ անեք, ինչքան էլ լաց ըլեք, հո Կիկոսն էլ կենդանանալու չի: Վեր կացեք, եկեք գնանք մեր տունը, մարդ կանչենք, ժամ ու պատարագ անենք, Կիկոսի քելեխը տանք. լացով ի՞նչ պետք է անենք: Աշխարհքի կարգ է, ինչպես եկել է, էնպես էլ պետք է գնա:

Դու մի ասիլ՝ սրանց ունեցած-չունեցած չորստանին մի եզն է լինում, ունեցած փոշին էլ՝ մի քթոց ալյուր:

Գալիս են էս եզը մորթում, էս մի քթոց ալյուրն էլ հաց թխում, ժողովուրդ են կանչում, ժամ ու պատարագ են անում, Կիկոսի քելեխն ուտեցնում, որ նոր հանգստանում են:

ղրկել - ուղարկել

քթոց - բարակ ճյուղերից հյուսված խոր զամբյուղ

Ընտրի՛ր փակագծերում գրված բառերից ու արտահայտություններից մեկը, գրի՛ր իր տեղում:

_____ մի բարձր ծառ է լինում:

(աղբյուրի մոտ, աղբյուրի գլխին)

_____ ծառի տակին նստում է, սկսում սուգ անել:

(խկույն, տեղնուտեղը)

Կնիկն ու աղջկերքը հենց սրա գլուխը տեսնում են չէ, _____

(կանչում են, ձեն են տալիս)

Արի՛, արի՛, անբախտ պապի, տես քո Կիկոսի _____

(ինչ է պատահել, գլուխն ինչ է եկել, ինչ փորձանք է պատահել)

_____, ինչպես եկել է, էնպես էլ պետք է գնա:

(կյանքն է այդպիսին, աշխարհքի կարգ է, ինչ արած)

Նկարի՛ր Կիկոսին և պատմի՛ր նրա մասին:

Նամակ գրի՛ր Կիկոսի հարազատներին:

Հիմա էլ Կիկոսին նամակ գրի՛ր:

Փորձի՛ր հետաքրքիր պատմություն հորինել.

Այլ քեզ զարմանալի պատմություն...

ՇՈՒՆՆ ՈՒ ԿԱՏՈՒՆ

I

Ժամանակով Կատուն ճոն էր,
Շունն էլ գլխին գդակ չուներ,
Միայն, գիտեմ ոչ՝ որդիանց որդի
ճանկել էր մի գառան մորթի:
Եկավ մի օր, ձմեռվան մըտին,
Կատվի կուշտը տարավ մորթին:

- Բարի աջողում, ռուտա Փիտո,
Գլուխս մըսեց, ի սեր Աստծո,
Ա՛ն էս մորթին ու ինձ համար
Մի գդակ կարի գլխիս հարմար:
Վարձիդ համար միամիտ մնա՛,
Համա-համա շատ չուշանա:

- Աչքիս վրա, քեռի Քուշի.
Մի գդակ ա, հո մի քուրք չի.
Քու քանկագին խաքեր համար
Ուրբաք օրը համեցեր տար:
Փողի մասին ավելորդ ա,
Սեր մեջ խոսելն էլ ամոք ա,
Ի՛նչ մեծ բան ա, տո՛, հե՛ր օրհնած,
Միա՛յն, միա՛յն մի գդակի վարձ:

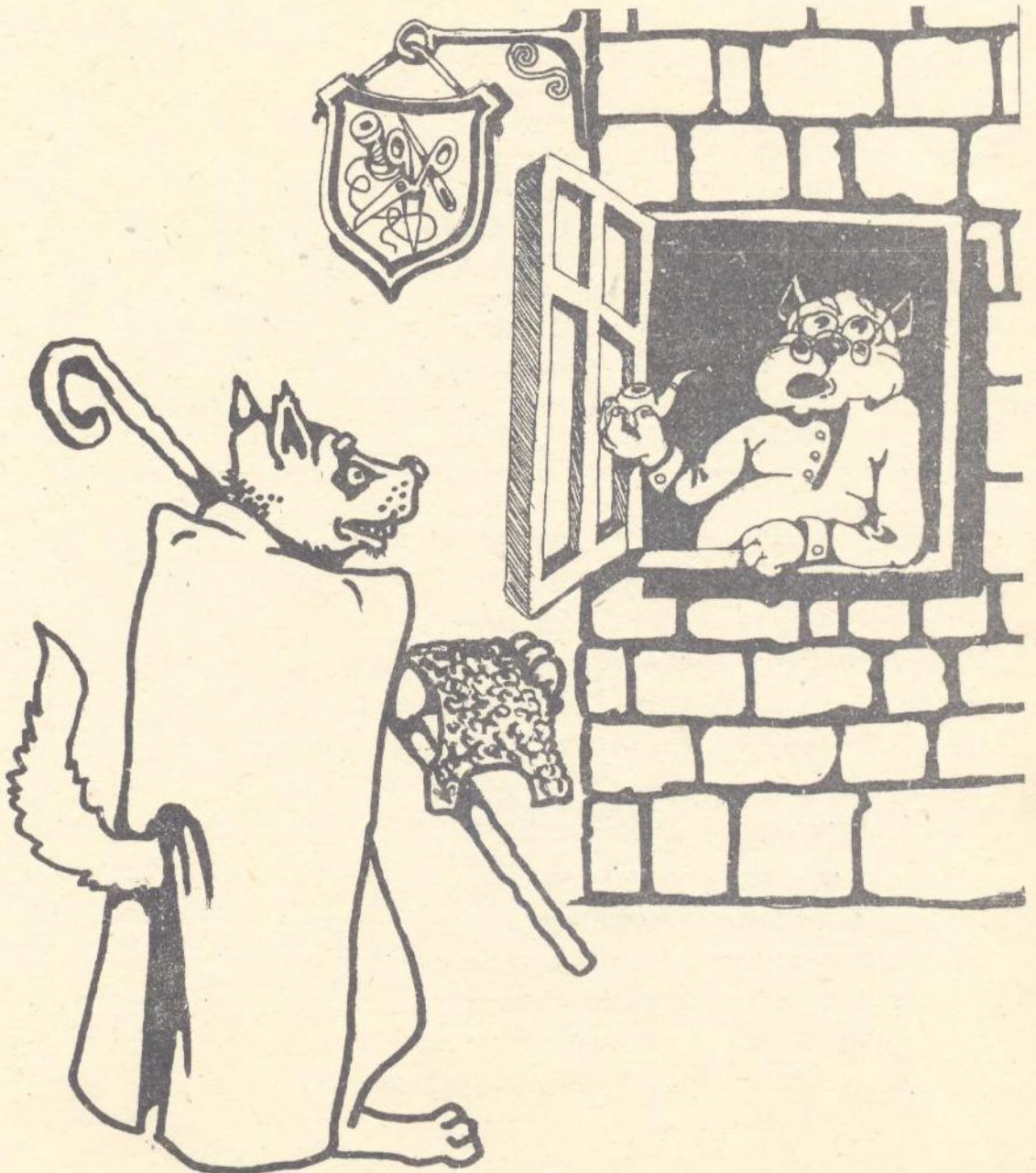
Ուրբաք օրը քեռի Քուշին՝
Ուստից առաջ՝ բաց-բաց կուճին
Թափ-թափ տալով՝ ծանր ու մեծ,
Ուստա Կատվի շեմքում կանգնեց.
- Ուստեն ո՞ւր ա... փափախս ո՞ւր ա...
- Մի քիչ կացի - հրես կերևա:

II

Ուստեն եկավ քուրքը հագին,
Շանը տեսավ, քեռի տակին
Իրեն-իրեն քիչ փնթփնթաց
Ու մուշտարու վրա քնդաց
- Յուրտը տարա՞վ... վա՛հ, տնա՛շեն,
Չես քող անում մի շունչ քաշեմ.
Հեշտ բան հո չի՞, հլա նոր եմ
Յրգամ տվել, քե որ կարենմ:

- Դե հե՛ր օրհնած, էտե՛նց ասա,
Էդ բարկանալդ էլ ընչի՞ս ա:
Փող եմ տվել, վախտին կարի,
Թե չէ՛ ասա՝ էգուց արի:

Համ ասում ես, համ չես կարում,
Համ խոսում ես, վրես գոռում,
Հա՛մ, հա՛մ, հա՛մ, հա՛մ,
Քանի՞, ախպե՛ր, գնամ ու գամ...
Ասավ Քուչին ու նեղացած
Վերադարձավ գլուխը բաց:

III

Մին էլ եկավ, դարձյալ չկար.
Էս անգամը դիպան իրար.
Էլ անպատիվ, անկարգ խոսքեր,
Էլ հին ու նո՛ր, էլ հեր ու մե՛ր,
Էլ գող Փխո՛ւ, էլ քաչալ Շո՛ւն...
Բանը հասավ դիվանբաշուն:
Շունը մինչև գնաց, եկավ,
Ուստա Կատուն կոտրն ընկավ
Գլուխն առավ ու մի գիշեր,
Հայդե՛, կորավ. էն կորչիլն էր...

IV

Էն օրվանից մինչև օրս էլ
Շունն էս բանը չի մոռացել.
Մտքում հլա դեռ պահում ա,
Որտեղ կատվին պատահում ա,
Վեր ա թռչում վրա վազում,
Իրեն մորթին ետ ա ուզում.
Իսկ սև երես Կատուն հանկարծ
Ետ ա դառնում ու բարկացած
Փշտացնում ա. մթամ նոր եմ
Ցրցամ տվել, թե որ կարեն:

- ճոռ - մորթուց, կաշվից հագուստ կարող
որդիանց որդի - որտեղից որտեղ
ճանկել - թռցնել, ձեռք գցել
ձմեռնամուտ - աշնան վերջը, ձմռան սկիզբը
կուշտը - մոտ
քորք - մուշտակ
կուծի - գլուխ
հրես - ահա, հիմա
մուշտաքի - հաճախորդ
վախատին - ժամանակին
ցրցամ տալ - ջուր ցանել, որ փափկի
դիպան իրար - կռվեցին, վիճեցին
դիվանբաշի - դատավոր
կոտրն ընկնել - աղքատանալ, սնանկանալ
մթամ - իբր

7
Շարունակի՛ր այնպես, ինչպես նմուշում է գրված:

Նմուշ՝ Էն օրվանից մինչև օրս էլ
Շունն էս բանը չի մոռացել,
Դեռ հիշում է...

Էն օրվանից մինչև օրս էլ
Շունն էս բանը չի մոռացել,
Մտքում հլա դեռ պահում է

Լուրջ-լուրջ ուստա կատվի շեմքում կանգնեց...
Ծանր ու մեծ ուստա կատվի շեմքում կանգնեց...

Ու մուշտարու վրա գոռաց...

Սիրով, քեռի Զուչի...

Սառեցի՞ր... վա՛հ, տնաշեն...

Վայրժիդ համար մի անհանգստանա...

Դո՛ւրս գրիր այն հատվածը, որտեղ կատուն սիրալիր է շան նկատմամբ:

Դո՛ւրս գրիր կատվի փախչելու մասին պատմող հատվածը:

Քո կարծիքով կատուն ինչպիսի՞ն է: Ինչո՞ւ ես այդպես կարծում:

Շունն ինչպիսի՞ն է: Ինչո՞ւ ես այդպես կարծում:

Շան անունից բողոք գրի՛ր կատվի դեմ:

Կատվի անունից արդարացի՛ր:

«Շունն ու կատուն» պատմի՛ր մորթու անունից:

ՉԱՐԻ ՎԵՐՋԸ

Լինում է մի սար,
 Էն սարում մի ծառ,
 Էն ծառում փչակ,
 Փչակում մի բուն,
 Բնում երեք ձագ,
 Ու վրեն Կկուն:
 - Կո՛ւկու, կո՛ւկու, իմ կուկունե՛ր,
 Ե՛րբ պիտի դուք առնեք քեեր,
 Թռչե՛ք, գնաք,
 Ուրախանաք...
 Երգում էր մարիկ Կկուն,
 Մին էլ ըհը՛, Աղվեսն եկավ:
 - Էս սարը իմն է,
 Էս ծառը իմն է,
 Ծառում փչակ կա,
 Փչակում՝ մի բուն,
 Էս ո՞վ է եկել
 Տիրացել քաքուն:
 Այս դու Կկու, հիմա՛ր Կկու,
 Բանի՞ փոքրիկ ձագ ունես դու:
 - Երեք հատ ձագ, աղա Աղվես:
 - Երեք հատ ձագ ցույց կտամ քեզ:
 Ու չե՞ս ասել, դու, անամոթ,
 Մինը ծառա դրկես ինձ մոտ:
 Չգի շուտով մի հատը ցած,
 Թե չե՛ կացինս հրեն սրած,
 Գնամ բերեմ,
 Ծառը կտրեմ...
 - Վա՛յ, չկտրես,
 Աստված սիրես,
 Էս մինն ահա
 Տար քեզ ծառա,
 Միայն քե էդպես
 Մի ջնջիլ մեզ
 Բնով-տեղով,
 Ամբողջ ցեղով:
 Խնդրեց մարիկ Կկուն ու ձագերից մինը ձգեց ներքև: Աղվեսը՝ հա՛փ, առավ
 գնաց:
 Վայ-վա՛յ, դու-դո՛ւ,
 Իմ լավ կուկու:
 Ո՞ր սև սարում,

Ո՞ր անտանում,
 Ո՞ր քփի տակ
 Կորար մենակ...
 Վայ-վա՛յ, դու-դո՛ւ,
 Իմ խեղճ կուկու...
 Լաց էր լինում մարիկ Կկուն, մին էլ, քեզ՝ Աղվեսը
 ետ եկավ:
 - Էս սարը իմն է,
 Էս ծառը իմն է,
 Ծառում փչակ կա,
 Փչակում՝ մի բուն,
 Էս ո՞վ է եկել
 Տիրացել քաքուն:
 Ախ դու Կկու, հիմա՛ր Կկու,
 Քանի՞ փոքրիկ ձագ ունես դու:
 - Երկու հատ ձագ, աղա Աղվես:
 - Երկու հատ ձագ ցույց կտամ քեզ:
 Ա՛խ, չարամիտ դու ավագակ,
 Ի՛նչ խաբար է, երկո՛ւ հատ ձագ.
 Ի՛նչ, ուզում ես էստեղ գոռով
 Լցնես ամբողջ կկուներո՞վ...
 Չգի շուտով մի հատը ցած,
 Թե չէ՝ կացիմս հրեն սրած,
 Գնամ բերեմ,
 Ծառը-կտրեմ...
 - Վա՛յ, չկտրես,
 - Ասաված սիրես,
 Էս էլ առ տար,
 Ու բող դադար՝
 Վերջինը գեթ
 Մնա ինձ հետ...
 Աղաչեց մարիկ Կկուն ու երկրորդ ձագն էլ ձգեց ներքև:
 Աղվեսը՝ հա՛փ, չս էլ առավ ու գնաց:
 - Վայ-վա՛յ, վույ-վո՛ւյ,
 Ընչի՞ համար
 Եկա ես սար,
 Բուն շինեցի,
 Չագ հանեցի...
 Աղվեսն եկավ,
 Տարավ, կերավ,
 Երկու, երկու,
 Կուկու... կուկու...
 Լաց էր լինում մարիկ Կկուն:
 Էս միջոցին - դա՛, դա՛, դա՛, Ագռավն անց էր կենում էն կողմերով: Լսեց
 Կկվի լացի ձայնը:
 Էդպես տխուր ու զարհուրիկ

Ի՞նչ ես լալիս, Կկու քուրիկ:
 - Ինչպես չլամ, ա՛ սանամներ.
 Աղվեսն եկավ էն սրտամեն,
 Գլխիս էսպես փորձանք բերավ,
 Չագուկներս տարավ, կերավ:
 - Վո՛ւյ իմ աչքին, անխելք Կկու,
 Ինչպես իզուր խաբվել ես դու
 Սուտ խոսքերից չար Աղվեսի:
 Ո՛նց քե սարք իմն է՝ կասի:
 Ո՞վ է տվել էն լրբին սար.
 Սարն ամենքիս է հավասար...
 Ո՞վ կթողնի վեր կենա նա
 Ամբողջ սարին գա տիրանա,
 Անունը տա սրած կացնի,
 Սրան-նրան սուտ վախեցնի,
 Ու մինն էսօր, մյուսը երեկ,
 Չագեր տանի, ուտի մեկ-մեկ...
 Սե գրողի էն տարածին
 Ո՞վ է տվել սրած կացին:
 Մին էլ որ գա ու սպառնա,
 Մի՛ վախենա, քշի գնա:
 Էսպես ասավ Ագռավն ու թռավ գնաց: Ահա կրկին
 Աղվեսն եկավ:
 - Էս սարք իմն է,
 Էս ծառք իմն է...
 Հագիվ էր ասել, Կկուն քնից գլուխը հանեց՝
 - Սուտ ես ասում, դու խաբեբա,
 Անխիղճ գազան, անկուշտ, ագահ:
 Ո՞վ է տվել էստեղ քեզ սար,
 Սարն ամենքիս է հավասար:
 Ի՞նչ ես եկել սուտ տեր դարձել,
 Ես էլ հիմար՝ ճիշտ եմ կարծել.
 Չագուկներս տվել եմ քեզ...
 Կորի՛, գնա, դու չար Աղվես,
 Հերիք ինչքան սուտ ես ասել,
 Հիմի գիտեմ, չեմ վախում էլ.
 Կացին չունես ծառք կտրես:
 - Ո՞վ ասավ քեզ:
 - Ագռավն ասավ:
 - Ագռա՞վը, լա՛վ:
 Ու Ագռավի վրա բարկացած Աղվեսը պոչը քաշեց,
 հեռացավ: Գնաց մի դաշտում սուտմեռուկի տվավ,
 վեր ընկավ, իբրև քե սատկել է: Ագռավն էլ կարծեց՝
 իրավ սատկել է, թռավ եկավ վրեն իջավ, որ աչքերը
 հանի: Աղվեսը՝ հա՛փ, հանկարծ բռնեց:
 - Ղա՛ - ղա՛ - ղա՛ - ղա՛,

Աղվես աղա...

- Ա՛յ դու կռավան չարալեզու,
Ո՞նց քե հկվին ասել ես դու,
Թե ես կացին չունեմ սրած...
Կացին չունե՛մ... դե հիմի կա՛ց...

- Վայ, քեզ մեղա,

Աղվես աղա,
Ես եմ ասել, չեմ ուրանում,
Ինձ քրքրի, ինձ կեր հում-հում,
Տո՛ւր, ինչ պատիժ սիրտդ կուզի,
Բայց մի վերջին խոսքս լսի:
Ես էն սարում, հենց դեմուղեմ,
Էնպես մի քանկ պահուստ ունեմ,
Որ չես գտնի դու քո օրում
Ոչ մի քառում կամ անտառում:
Ընչի՞ համար էն ահագին
Գանձը կորչի հողի տակին:
Արի գնանք. հանեմ տամ քեզ,
Էնքան ուտե՛ս, էնքան ուտե՛ս...
Թե չլինի ու սուտ դուրս գամ,
Ես հո էստեղ միշտ կամ ու կամ...

- Գնա՛նք, ասավ Աղվեսը: Թե կլինի, շատ լավ, քե չի լինի, էլի քեզ կուտեմ:
Գնացին:

Վերևից բռչելիս Ագռավը նկատել էր, որ մի թփում պառկած էր գյուղացու
շունը: Աղվեսին տարավ, տարավ, դուրս բերավ ուղիղ էն թփի վրա:

- Ա՛յ, ասեց, ես թփումն է իմ պահուստը:

Աղվեսն ագահ վրա ընկավ թփին. շունը վեր թռավ, կոկորդից բռնեց ու դրեց
տակին: Աղվեսը խեղդվելով սկսավ խռխռալ.

- Ա՛խ, ե՛ս... ա՛խ, ե՛ս...

Զգույշ Աղվես,
Փորձանքի մեջ
Ընկնեմ էսպե՛ս...

Ախ՛, անիրա՛վ

Դու սև Ագռավ...

- Ինչքան էլ որ լինիս զգույշ,
Չարի համար քե վաղ, քե ուշ,
Էդ է պահված, Աղվես աղա,
Ղա՛, դա՛, դա՛, դա՛...

Պատասխանեց Ագռավն ու թռավ:

փչակ - ծառի բնի մեջ առաջացած խոռոչ
 տիրանալ - ուժով տեր դառնալ
 չարամիտ - չար միտք ունեցող
 սպառնալ - վախեցնել, ահ տալ
 գեր - գոնե
 էս միջոցին - այս ժամանակ
 զարհուրիկ - վախեցած, վախվորած
 իրավ - ճիշտ, իսկապես
 կռավան - կռկռան
 պահուստ - պահված որևէ բան
 պոչը բաշել - թողնել հեռանալ

Գրի՛ր այնպես, ինչպես «Չարի վերջում» է.

Ե՛րբ պիտի դուք բռնել սովորեր...

Ի՞նչ ես եկել, սուտ տեր դարձել բաքում...

Ինձ փորձանքի մեջ զցեց...

Մին էլ որ գա ու վախեցնի...

Սև գրողի էն տարածին
 Որտեղից սրած կացին...

Տո՛ւր, ինչ պատիժ որ ցանկանաս...

Վերջինը միայն մնա ինձ հետ...

Աղվեսի խոսքերում Կկուն ինչպիսի՞ն է. գտի՛ր և գրի՛ր այդ հատվածները:

Նմուշ՝ Ախ դու Կկու, հիմա՛ր Կկու:

Կկվի կարծիքով Աղվեսն ինչպիսի՞ն է. գտի՛ր այդ տողերը և գրի՛ր:

Նմուշ՝ Կորի՛, գնա՛, դու չար Աղվես:

Քո կարծիքով ինչպիսի՞ն են՝

Աղվեսը

Կկուն

Ինչպե՞ս ես հասկանում.

- Ինչքան էլ որ լինես զգույշ,
Չարի համար քե վաղ, քե ուշ,
Էդ է պահված, Աղվես աղա...

Խորհուրդ տո՛ր

ա) Կկվին

բ) Աղվեսին

Աղվեսին պատժելուց հետո Ագռավն ի՞նչ կպատմի Կկվին:

ՄՈՒԿԻԿԻ ՄԱՐԸ

Ծիտիկն ու Մուկիկն ախպերացան: Գետի ափին բուն շինեցին, մտան մեջը:

Մի օր Ծիտը գնաց քուջուջ անելու, ետ եկավ տեսավ Մուկիկը մեռել է: Ծնկանը զարկեց.

- Վա՛յ, ախպեր ջան, վա՛յ...

Օխտը ճամփի մեջտեղ նստեց, հողը փորեց, տվավ գլխին.

- Վա՛յ, ախպեր ջան, վա՛յ...

Չենի վրա Լորիկն եկավ.

- Ծիտիկ-միտիկ, չալփետուրիկ,

Հողն ինչո՞ւ ես տալի գլխիդ:

- Թաո՛ւ, քաո՛ւ, - ասաց Ծիտը,-

Ես որ չտամ, ո՞վ տա հապա.

Մուկիկի պես ախպեր մեռավ,

Աշխարհքն էսպես մնաց անտեր,

Ես որ հողը տամ իմ գլխին,

Մե՞ծ բան է...

- Ափսո՛ս, ափսո՛ս,- ասավ Լորը,-

Մուկիկի պես մարդը մեռավ,-

Ասավ, իրեն էնքան զարկեց,

Թեք կոտրեց կախ արավ:

Ծառը ասավ.

- Լորիկ քուրիկ, ճաճտուրիկ,

Ինչո՞ւ ես մի քեդ կոտրել:

- Բա ի՞նչ անեմ, որ չկոտրեմ:

Մուկիկի պես մարդը մեռավ,

Աշխարհքն էսպես մնաց անտեր.

Ծիտը գլխին հող է տալի,

Ես որ իմ մի քեք կոտրեմ

Մե՞ծ բան է...

- Այս-վախ, ախ-վախ, - կանչեց ծառը.

Մուկիկի պես մարդը մեռնի՞...

Գնաց եկավ, գնաց եկավ,

Իր ճյուղերը զարկեց իրար,

Ջարդեց, մնաց ճղնակոտոր:

Զարկեց ասին.

- Ծառիկ-մառիկ, կանաչ քառիկ,

ճյուղերդ ինչո՞ւ վեր քափեցիր:

- Վա՛հ, ձեր տունը Աստված շինի,

Մուկիկի պես մարդը մեռավ,

Աշխարհքն էսպես մնաց անտեր.

Ծիտիկն էնտեղ հողը գլխին,

Լորը իրեն քեք կոտրած,

Իմ ճյուղերը ես որ քափեմ՝
Մե՞ծ բան է...

- Հազար ափսո՛ս,- քարերն ասին.
Մուկիկի պես մարդը մեռավ,
Ու գոռալեն, գոգռալեն
Գլորվեցին սարերն ի վար,
Թափվեցին ցած՝ ջրերի մեջ:
Ջրերն ասին.

- Ի՞նչ պատահեց, ա՛յ գիժ քարեր,
Չէ՞ դուք ձեր տեղն անժաժ էիք,
Ի՞նչ եք էղպես ցած գլորվում:
Էլ ի՞նչ անժաժ. բա չե՞ք ասիլ,
Մուկիկի պես մարդը մեռավ,
Աշխարհքն էսպես մնաց անտեր.
Ծիտիկն էնտեղ հողը գլխին,
Լորիկն իրեն քիւր կոտրած,
Ծառը մնաց ճղնակոտոր,
Մենք մեր տեղից որ գլորվենք՝
Մե՞ծ բան է...

- Վա՛շ-վի՛շ, վա՛շ-վի՛շ, ի՛նչ իմացանք,
Մուկիկի պես մարդն էլ մեռնի՞...
Ջրերն ասին. խառնվեցին,
Ու գնացին պղտոր-մղտոր:
Էն կողմերից տմբ՝տմբալով
Պառավն եկավ: Էս որ տեսավ.

- Ա՛յ գլգլան ջրեր,- ասավ,
Դուք պարզ էիք միշտ ու մարմանդ,
Ինչո՞ւ էսօր պղտորվեցիք:
- Վա՛յ քու տունը քանդվի, պառա՛վ,
Բա չե՞ս լսել՝ ինչ է եղել.
Մուկիկի պես մարդը մեռավ,
Աշխարհքն էսպես մնաց անտեր.
Ծիտը էնտեղ հողը գլխին,
Լորը իրեն՝ քիւր կոտրած,
Ծառը եղավ ճղնակոտոր,
Քարերը ցած գլտոր-մլտոր,
Մենք պղտորվենք՝ մե՞ծ բան է...

- Հողն իմ գլխին,- պառավն ասավ,-
Մուկիկի պես մարդը մեռնի՞...
Ջարկեց իրեն ու ծվատեց,
Երեսն արավ արյունլվիկ,
Մազաքճուճ՝ գյուղը վազեց:
Գյուղում ասին.

- Պառավ տատիկ. ի՞նչ պատահեց,
Ինչո՞ւ երեսդ արյունլվիկ:
- Վա՛յ, քոռանամ, մի՛ խոսեցներ:

Մուկիկի պես մարդը մեռավ,
Աշխարհքն էսպես մնաց անտեր.
Ծիտը էնտեղ հողը գլխին,
Լորը իրեն քեր կոտրած,
Ծառը եղավ ճղնակոտոր,
Քարերը ցած գլտոր-մլտոր,
Ես իմ երեսն արյունոտեմ՝
Մե՞ծ բան է...

- Ափսո՛ւ, ափսո՛ւ, հազար ափսո՛ւ,
Որ էն տեսակ մարդը մեռավ...

Ափսոսացին էն գյուղացիք,
Սև կապեցին, սուգ նստեցին.

- Վա՛յ, ո՞վ ասավ, ո՞վ ասավ...

- Հողագլուխ Ծիտիկն ասավ,
Թեր կոտրած Լորիկն ասավ,
Ճղնակոտոր Ծառիկն ասավ,
Գլտոր-մլտոր Քարիկն ասավ,
Պղտոր-մղտոր Ջրիկն ասավ,
Մազաքծուծ Պառվիկն ասավ,
Մեր Մուկիկը մեռել է՝...

Էլ ո՞վ մնաց էս աշխարհքում,

Էլ ի՞նչ ապրենք էն աշխարհքում,

Էսպես ասին

Ու միասին

Լացով, կոծով,

Ճիչ-գոռոցով

Հավաքվեցին ու գնացին,

Քարիցն ընկան կոտորվեցին:

անժաժ - անշարժ

ճղնակոտոր - ճյուղերը կոտրված

մարմանդ - մեղմ, հանդարտ, քույլ

մազաքծուծ - մազերը խառնած, զգզզված

Հալփետուրիկ, ճտճտուրիկ, կանաչ թառիկ, գլգլան, պարզ, մարմանդ,
արյունլվիկ, քեւ կոտրած, գլտոր-մլտոր, պղտոր-մղտոր, մագաքձուձ *բառե-*
րը դի՛ր ճիշտ տեղերում:

Նմուշ՝ *հալփետուրիկ ծիտիկ-միտիկ*
 կանաչ թառիկ ծառիկ

_____ երես _____ Լորիկ բուրիկ

_____ ջրեր _____ բարիկ

_____ ջրիկ _____ պառվիկ

Թվարկի՛ր «Մուկիկի մահը» ստեղծագործության հերոսներին:

Ի՞նչ արեցին, երբ լսեցին մկան մահվան լուրը.

Ծիտը հողը փորեց, տվեց գլխին,

Լորիկը _____

Ծառը _____

Քարերը _____

Ջրերը _____

Պատավը _____

Եթե հանդիպես այս պատմության հերոսներին, ի՞նչ խորհուրդ կտաս:

*Այս պատմության մասին փոքրիկ հայտարարություն գրի՛ր՝ լրագրում
տպագրելու համար:*

ՊՈՒՅՊՈՒՅ ՄՈՒԿԻԿԸ

Մի երկիր կա՝ Հնդստան,
Մի մուկիկ կար՝ ճստճստան,
Հնդստանի անտառում,
Կոկոս ծառի ծակուռում:

Ապրում էր նա իր համար
Բարիքներում անհամար,
Ու մի օր լավ, մի օր վատ՝
Ունեւ ապրուստ քիչ քե շատ:

Օրը մի ճանճ, մի միջատ,
Մի ծեղ, արմատ, ցորնի հատ
Ուտում էր ու քեֆ անում,
Խաղում, ապրում իր բնում:

Իր անունը Պույպույ էր,
Ազգանունը Ճստունի:
Լացը՝ վա՛յ-վա՛յ, վո՛ւյ-վո՛ւյ էր,
Երգը՝ տարայ-նա՛յ-նի՛-նի՛:

Էսպես մուկիկն ապրում էր,
Վազվզելով վար ու վեր,
Ու մի օր էլ ծանր ու մեծ
Իրեն-իրեն միտք արեց.

«Տունս կոկոս ծառի տակ,
Բերան չունե՞մ, քե՞ ճաշակ.
Ճանճ կերել եմ, ծեղ կերել,
Տեսնեմ կոկոսի համն էլ»:

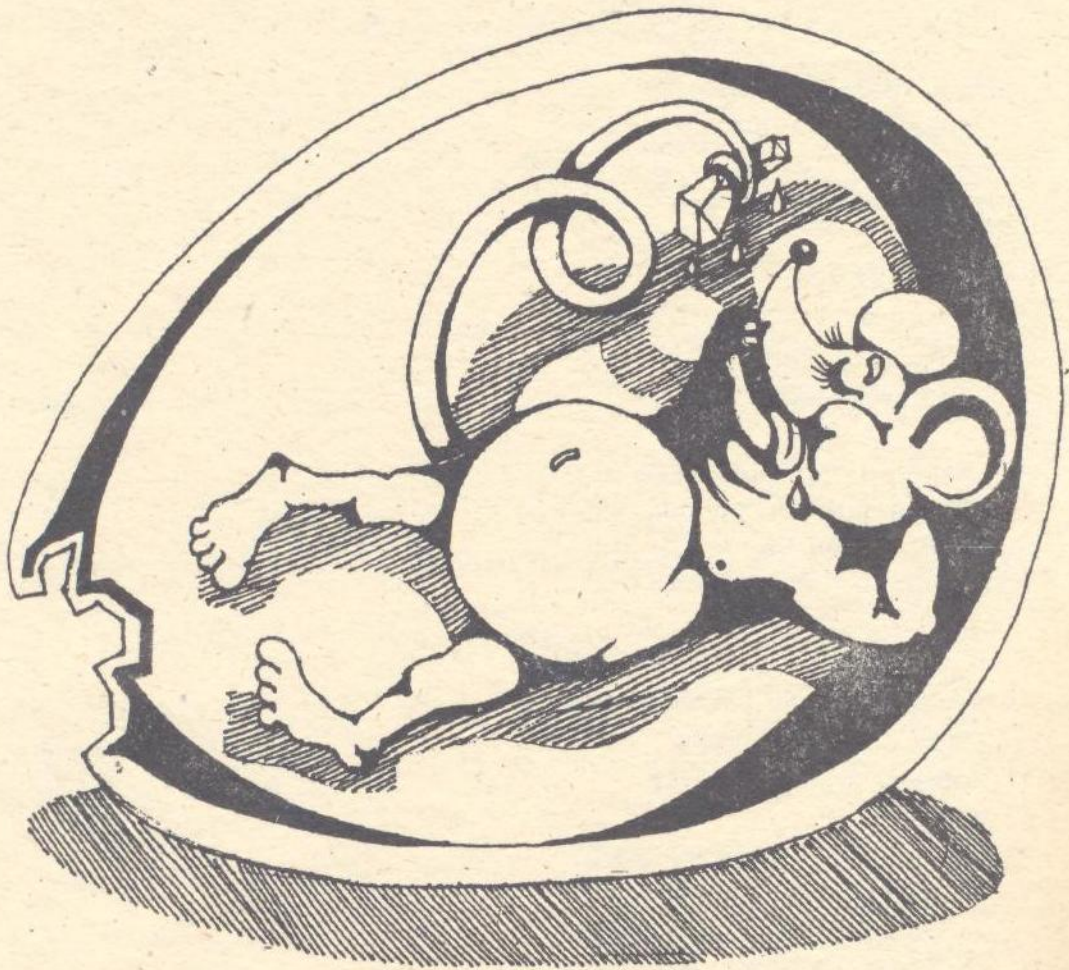
Այս ասելն էր, մեկ էլ, դո՛մփ,
Ծառից կոկոսն ինչպես բոմբ
Ընկավ նրա առաջին:
Կոկո՛ս, կաղին չէ չնչին:

Կաղնի տեսակ, սելսի չափ,
Միջուկն անո՛ւշ, յուղալի՛,
Բայց կեղևն է միայն հաստ,
Ահա ինչն է ցավալի...

Վրա ընկալ մուկիկը,
Բացեց սուր-սուր ճանկերը
Կեղևը հաստ է, ո՞նց անի
Ու սկսեց վույ-վույը:

«Ախր ի՞նչ է, ի՞նչ կբլի,
Տեսնեմ դրա համն էլի՝
Մի քիչ կոկոս, մի քիչ ջուր,
Գոնե մի կում, մի պուճուր»:

Դու մի ասի՝ ընկնելուց
Ծակ էր բացվել կոկոսում,
Էդ որ տեսավ, հիմի էլ
Ծակից մտնել էր ուզում:

Բայց տեսեք ինչ պատահեց.
Ծակն էր պստիկ, ինքը՝ մեծ:
Ծակից ներս չի մտնում,
Սովից էլ ուշքն է գնում:

Լաց է լինում մուկիկը...
Ո՞նց լաց չլինի մուկիկը...
Սիրտն ուրիշ բան չի ուզում,
Նայում է ու նվազում:

Էսպես լացեց, սուգ արեց,
Էնքան լացեց, սուգ արեց,
Հեռն էլ սովից լղարեց:

Որ լղարեց, բարակեց,
Մեկ էլ քիչ, ճանճի պես
Ծակից մտավ, գնաց ներս:

Էս ի՞նչ էր, տո՛, ո՞նց եղավ,
Էս ծակից ո՞նց ներս մտավ,
Ո՞նց, ա՛յ, նայի՛ր, էս՝ մուկը,
Էս՝ կոկոսն ու միջուկը:

Դե, քեֆ արա, օխա՛յ-օխա՛յ,
Դե, պար արի, տարա՛յ, նանա՛,
Դե, միջուկը կե՛ր ու կրծի՛ր,
Կե՛ր միջուկը, հյութը խմի՛ր:

Հա՛մ ուտում է, հա՛մ էլ պարում,
Հա՛մ պարում է, հա՛մ էլ երգում.
«Ինքս Պույպույ, պարս՝ տույտույ,
Էլ ի՞նչ վայ-վայ, էլ ի՞նչ վույ-վույ»:

Էսպես թռչում, ծափ էր տալիս,
Պար էր գալիս, ռանգի, յայլի,
Գոռում էր, ջա՛ն, տարայ-նի-նի,
Ա՛յ թե քեֆը ինչպես կլլնի:

Էս որ էսպես կերավ, մաքրեց,
Առաջ փոքր էր, հիմա տոզեց,
Տոզեց, դարձավ խոշոր մի մուկ,
Ընկավ կողքին, քնեց խորունկ:

Մեկ օր անցավ, եկավ նոր օր,
Է՛հ, մուկիկը վեր կացավ, որ
Փուշ կոկոսի ծակից դուրս գա,
Ախր դուրսը գործ կա, տուն կա:

«Լավ էր, կերանք բավականին,
Հիմա գնանք մենք մեր բանին»:
Հեշտ էր ասել... Ապա փորձիր,
Մի կոկոսի ծակից անցիր:

Մոտեցավ, որ ծակից դուրս գա,
Պահո՛... Տեսավ ճամփա չկա,
Ինքը խոշոր, ծակը պուճուր...
Այդ է՝ մնաց, բայց մնա ո՞ւր...

Լաց է լինում մուկիկը:
Ո՞նց լաց չըլնի մուկիկը:
Տոգել է կոկոսում,
Մնացել է նեղ փոսում:

Ախր ի՞նչ բան ունեիր,
Գայիր կոկոս ուտեիր,
Զոռ ուտեիր՝ լավ չէ՞ր, հր՞,
Ցավ ուտեիր, լավ չէ՞ր, հր՞...

«Վա՛յ, վա՛յ, վա՛յ, վա՛յ, - զահրումա՛ր,
Դե լաց, մնա քեզ համար»:
Էսպես լացեց մուկիկը.
Էնքան լացեց մուկիկը,

Հետո էլ սովից լղարեց:
Որ լղարեց, բարակեց,
Մեկ էլ, ըհր՛, սուս ու փուս
Ծակից նորից ելավ դուրս:

Վա՛հ, էս ինչ էր, էս ո՞նց եղավ,
Բա էս ծակից ո՞նց դուրս եկավ,
Ո՞նց... ա՛յ, նայի՛ր, էս ես՝ մուկը,
Էն՝ կոկոսը, էն՝ միջուկը:

Տեսա՞ր լավ բան, կեցցե՛ս Պույպույ,
Տո՛, էլ ի՞նչ «վայ», էլ ի՞նչ «վույ-վույ»,
Տո՛, քե՛ֆ արա, օխա՛յ, օխա՛յ,
Դե, պա՛ր արի՛, տարա՛յ-նի-նայ...

Հա՛մ քոչում է, հա՛մ պարում է,
Հա՛մ երգում է, հա՛մ կանչում է,
Ջա՛ն, քե՛ֆ արա, տաքայ-նի-նի՛,
Ա՛յ քե քեֆը ինչպես կըլնի:

կոկոս - արևադարձային բույս
ծակոռ - փշակ
բոմբ - բոմբ
ապրուստ - ապրելու միջոց
ծեղ - չոր խոտ
նվազել - քչանալ, պակասել, բարակել, թուլանալ
լղարել - նիհարել
ռանգի, յայլի - պարի տեսակներ
տռզել - գիրանալ, փրվել

Գտի՛ր և դո՛ւրս գրի՛ր համապատասխան հատվածները:

Նմուշ՝ Բարիքներում անքիվ, անհաշիվ:

Բարիքներում անհամար:

Հենց ասաց, մեկ էլ, դո՛ւմփ,

Կոկոսը բոմբի նման ընկավ նրա առջև:

Փակագծերում գրված բառերից ու արտահայտություններից ընտրի՛ր մեկը և գրի՛ր իր տեղում.

Ծակից ներս չի մտնում,

Սովից էլ _____:

(ուշաքափվում է, ուշքն է գնում)

Միրան ուրիշ բան չի հուզում,

Նայում է ու _____:

(բարակում, նիհարում, նվազում)

Որ լղարեց, բարակեց,

Մեկ էլ, քիչ, _____

Ծակից մտավ, գնաց ներս:

(ոնց որ ճանճ, ինչպես ճանճ, ճանճի պես)

Ուտում էր ու _____

Խաղում, ապրում իր բնում:

(ուրախանում, քեֆ անում)

Ու մի օր էլ _____

Իրեն-իրեն միտք արեց:

(լուրջ-լուրջ, ծանր ու մեծ)

Նկարի՛ր, նկարների կողքը գրի՛ր համապատասխան հատվածները:

Կոկոսն ընկել է

Այս ասելն էր, մեկ էլ, դո՛մփ,

Ծառից կոկոսն ինչպես բոմբ

Ընկավ նրա առաջին:

Կոկո՛ս, կադի՛ն չէ չնչին:

Մուկը ճանկոռում է

Մուկը լալիս է կոկոսի կողքին

Մուկը պարտում է կոկոսի մեջ,

Մուկը քնել է կոկոսի տակ

Մուկը մոտեցել է, որ ծակից դուրս գա

Մուկը նիհարած պարում է կոկոսի կողքը

Շարունակի՛ր պատմել կոկոսի անունից.

Ես աճում էի բարձր ծառի վրա: Ինձ ոչ ոք չէր քաղում: Այնքան հասա, որ մի օր էլ ծառից ընկա: Մեկ էլ մի մուկ մոտեցավ ինձ:

Պատմի՛ր Պույ - պույի մասին՝

ա) մինչև կոկոսի ընկնելը

բ) կոկոսից դուրս գալուց հետո

Դո՛ւրս գրիր ամենաուրախ հատվածը:

Այս խորհուրդներից ո՞րը կտաս Պույ - պույին՝ ընդգծի՛ր.

Շատ լսի՛ր, քիչ խոսի՛ր:

Գիտունի հետ քար քաշի, անգետի հետ փլավ մի կեր:

Մտնելուց առաջ մտածի՛ր, քե ինչպես ես դուրս գալու:

Պույ - պույի անունից բոլորին հրավիրի՛ր՝ նշելու կոկոսից դուրս գալը:

ԳՆՂԻԿ-ԲՈՔՈՆԻԿ

Լինում են, չեն լինում մի պառավ ու մի ծերուկ են լինում: Մի օր ծերուկը պառավին խնդրում է.

- Պառավ ջան, մի գնդիկ-բոքոնիկ քսիր:

- Ինչո՞վ քսեմ, ալյուր չունենք:

- Է՛, պառավ ջան, տաշտակը քերիր, մեջը ավիր, կարող է մի բան դուրս գա:

Պառավը վերցնում է սագի քեիկը, տաշտակը քերում-քերքերում, մեջը ավում, հավաքում է մի բուռ ալյուր:

Թխում է պառավը մի գնդիկ - բոքոնիկ, դնում պատուհանի գոգին, որ սառի:

Գնդիկ-բոքոնիկը մնում է մնում ու հանկարծ լուսամուտից գլորվում նստարանին, նստարանից՝ հատակին, հատակի վրայով՝ դեպի դուռը, շեմքից ցատկում է նախասենյակ, նախասենյակից՝ գլորվում բակ, այնտեղից դուրս է քոչում ու գլորվում ճանապարհով:

Գլորվում է գնդիկ-բոքոնիկը ճանապարհով, դեմն է դուրս գալիս մի նապաստակ:

- Գնդի՛կ-բոքոնիկ, գնդի՛կ-բոքոնիկ, ես քեզ կուտեմ:

- Մի՛ կեր ինձ, շղի՛կ նապաստակ, իսկ ես քեզ համար մի երգ կասեմ,- ու երգում է.

«Գնդիկ-բոքոնիկն եմ ես, տաշտակից քերված, կողքերից ավված, հում սերով հունցված, յուղով գնդված, լուսամուտին սառեցրած: Ես տատիկից փախել եմ, ես պապիկից փախել եմ, քեզնից փախչելն ի՛նչ է որ...»:

Ու գնում է իր ճամփան գնդիկ-բոքոնիկը, կորչում նապաստակի աչքից:

Գլորվում է գնդիկ-բոքոնիկը, գլորվում, մեկ էլ դեմն է դուրս գալիս գայլը:

- Գնդի՛կ-բոքոնիկ, գնդի՛կ-բոքոնիկ, ես քեզ պի-

տի ուտեմ:

- Մի՛ կեր ինձ, գո՛րշ գայլուկ, իսկ ես քեզ համար մի երգ կասեմ. «Գնդիկ-բոքոնիկն եմ ես, տաշտակից քերված, կողքերից ավված, հում սերով հունցված, յուղով գնդված, լուսամուտին սառեցրած: Ես պապիկից փախել եմ, ես տատիկից փախել եմ, նապաստակից փախել եմ, քեզնից փախչելն ի՛նչ է որ...»:

Գլորվում է գնդիկ-բոքոնիկը, կորչում գորշ գայլի աչքից:

Գլորվում է գնդիկ-բոքոնիկը, գլորվում, հանկարծ դեմն է դուրս գալիս արջը:

- Գնդի՛կ-բոքոնիկ, գնդի՛կ-բոքոնիկ, ես քեզ պիտի ուտեմ:

- Ինձ մի՛ կեր, ծուռքաք արջ, իսկ ես քեզ համար երգ կասեմ,- ու երգում է. «Գնդիկ-բոքոնիկն եմ ես, տաշտակից քերված, կողքերից ավված, հում սերով հունցված, յուղով գնդված, լուսամուտին սառեցրած: Ես պապիկից փախել եմ, ես տատիկից փախել եմ, նապաստակից փա-

խել եմ, ես գորշ գայլից փախել եմ, քեզնից փախչելն ի՞նչ է որ...»:

Գլորվում է գնդիկ-բոբոնիկը, կորչում արջի աչքից:

Գլորվում է գնդիկ-բոբոնիկը, գլորվում, ու հանկարծ դեմն է դուրս գալիս աղվեսը:

- Բարև, գնդիկ-բոբոնիկ, էս ի՞նչ լավիկն ես:

Իսկ գնդիկ-բոբոնիկը երգում է. «Գնդիկ-բոբոնիկն եմ ես, տաշտակից քերված, կող-քերից ավլած, հում սերով հունցված, յուղով գնդված, լուսամուտին սառեցրած: Ես պա-պիկից փախել եմ, ես տատիկից փախել եմ, նապաստակից փախել եմ, գորշ գայլուկից փախել եմ, ծուռքաք արջից փախել եմ, քեզնից փախչելն ի՞նչ է որ...»:

- Էդ ինչ լա՛վ երգ է,- ասում է աղվեսը: - Ափսոս՝ ես պառավել եմ, լավ չեմ լսում: Նստի՛ր, խնդրում եմ, քթիս ու մեկ էլ երգիր, մի՛ քիչ բարձր:

Գնդիկ-բոբոնիկը բռչում է աղվեսի քթին ու երգում նույն երգը:

- Շնորհակալ եմ, գնդիկ-բոբոնիկ, շատ լավ երգ է: Ես մեկ էլ կուզեի լսել: Նստի՛ր, խնդրում եմ, լեզվիս ու երգիր վերջին անգամ,- ասում է աղվեսն ու հանում լեզուն:

Գնդիկ-բոբոնիկը հիմարի նման բռչում է աղվեսի լեզվին, իսկ աղվեսը՝ հափ ու կուլ է տալիս խեղճ գնդիկ-բոբոնիկին:

Հեքիաթից դո՛ւրս գրիր այն նախադասությունները, որոնք կփոխարինեն տրված օրինակներին:

Նմուշ՝ Ու նորից գլորվում է բոքոնիկը. նապաստակը նրան էլ չի տեսնում:

Ու նորից գլորվում է գնդիկ-բոքոնիկը, կորչում նապաստակի աչքից:

Գլորվում է գնդիկ-բոքոնիկը, գլորվում, հանդիպում է արջին:

Ինձ մի՛ կեր ծուռքաք արջ, իսկ ես քեզ համար կերգեմ:

Ափսո՛ս՝ ես պառավել եմ. ականջներս ծանրացել են:

Պատմի՛ր գնդիկ-բոքոնիկի մասին:

Նկարի՛ր գնդիկ-բոքոնիկին և նկարագրի՛ր քո նկարածը (թշկները, աչքերը, բերանը, ականջները...):

Քո կարծիքով հեքիաթի կենդանիներն ինչպիսի՞ն են:

Հեքիաթի որևէ հատված նկարի՛ր և տո՛ւր կողքդ նստողին, որ գուշակի և դուրս գրի այդ հատվածը:

Արջի անունից պատմի՛ր իր և բոքոնիկի հանդիպման մասին:

Աղվեսի անունից նամակ գրի՛ր տատիկին և պապիկին:

Փորձի՛ր տատիկի և պապիկի անունից հայտարարություն տալ բոքոնիկի կորչելու մասին:

Եթե դու աղվեսը լինեիր, ի՞նչ կերգեիր գնդիկ-բոքոնիկին ուտելուց հետո:

ՄԹԻՑ ՎԱԽԵՑՈՂ ՓՈԶՐԻԿ ԱՎՏՈՔՈՒՄԸ

Աշխարհում մի փոքրիկ ավտոբուս կար: Նա կարմիր-կարմիր էր և հայրիկի ու մայրիկի հետ ապրում էր ավտոկայանում: Ամեն առավոտ երեքով լվացվում էին, բենզին, յուղ ու ջուր վերցնում և ուղևորներին գյուղից տանում ծովի մոտ գտնվող մեծ քաղաքը, այնտեղից էլ գյուղ բերում:

Այսպես ամբողջ օրը՝ տանում էին, բերում, տանում-բերում: Երբ մութն ընկնում էր, փոքրիկ ավտոբուսը ոչ մի տեղ չէր գնում: Ախր ավտոբուսիկը շատ էր վախենում մթից: Մի օր մայրն ասաց.

- Մի բան պատմեմ, լսի՛ր: Ծափ առաջ մութը վախենում էր ավտոբուսներից: Մի անգամ Մութ մայրիկն ասաց նրան.

- Վախենալու ոչինչ չկա: Եթե վախենաս, երեկոյան դուրս չգաս աշխարհը ծածկելու, մարդիկ այդպես էլ չեն իմանա, որ քնելու ժամանակն է: Աստղերն էլ չեն իմանա, որ արդեն պիտի լուսավորեն երկիրը: Պետք է համարձակ լինել:

Ամբողջ ցերեկը մութը թաքնվեց արևի ետևում, հետո կամաց-կամաց իջավ փողոցների և տների վրա: Զաղաքում ավտոբուսներն այստեղ-այնտեղ էին գնում: Մութն էլ չէր վախենում ու մի քիչ էլ ներքև իջավ: Փողոցում վառվեցին լույսերը, վարորդներն էլ իրենց մեքենաների լույսերը վառեցին:

Վերջապես մութը լրիվ ծածկեց ամբողջ քաղաքը և չէր հասցրել ուշքի գալ, երբ բարձր սուլելով մի ավտոբուս անցավ նրա միջով: Այ քեզ բա՛ն, ինչ անսպասելի էր: Մթանը դա դուր եկավ, մի քիչ խուտուտ տվեց, բայց շատ հաճելի էր:

Հետո մթան միջով էլի ավտոբուսներ անցան: Նրանց մեջ լույս էր վառվում, մարդիկ տոմս էին գնում, նստում, կանգնում. մի խոսքով՝ ժամանակը շատ լավ էին անցկացնում:

Հետո, երբ լուսինը դուրս եկավ, մութը տների հետ պահմտոցի խաղաց:

Առավոտյան արևն արթնացավ ու մթանն ուղարկեց առուն՝ մայրիկի մոտ: Հիմա մութը ավտոբուսներից չի վախենում:

Երբ մայր ավտոբուսի պատմությունն ավարտվեց, փոքրիկ ավտոբուսն ասաց.

- Լավ, կգնամ:

Վարորդը եկավ, միացրեց շարժիչը, վառեց լույսը, մարդիկ նստեցին, և փոքրիկ ավտոբուսը մթան միջով գնաց ուղիղ ծովափի քաղաքը:

Վերնագրի՝

Մի փոքրիկ ավտոբուս շատ էր վախենում մքից: Երբ մուրն քնկնում էր, նա դուրս չէր գալիս ավտոկայանից: Մի օր մայրը նրան պատմեց ավտոբուսից վախեցող մրան մասին:

Շատ առաջ մուրը վախենում էր ավտոբուսներից: Մայրը մի անգամ ասաց, որ եթե մուրը չիջնի, չծածկի աշխարհը, մարդիկ չեն իմանա, որ քնելու ժամանակն է, աստղերը չեն լուսավորի աշխարհը:

Հիմա ի՞նքդ շարունակիր համառոտ պատմել:

Մուրը քաղաքում

Դու մքից վախենո՞ւմ ես. ինչո՞ւ:

Ըո կարծիքով ի՞նչ կա մրան մեջ:

ՄՈՌԱՅՎԱԾ ԾՆՆԴՅԱՆ ՕՐԸ

Կար-չկար մի մեծ փիղ կար: Այս փիղն իր կնոջ ու Յալմար անունով տղայի հետ ապրում էր գազանանոցում:

Հայր փիղը շատ մեծ էր: Մայր փիղն էլ էր մեծ: Դե, Յալմարն էլ շատ փոքր չէր: Փղերն ընդհանրապես փոքր լինո՞ւմ են:

Մի սիրուն օր փիղ մայրիկն ու փղիկը տեսան, որ փիղ հայրիկը կանգնել է գլխի վրա:

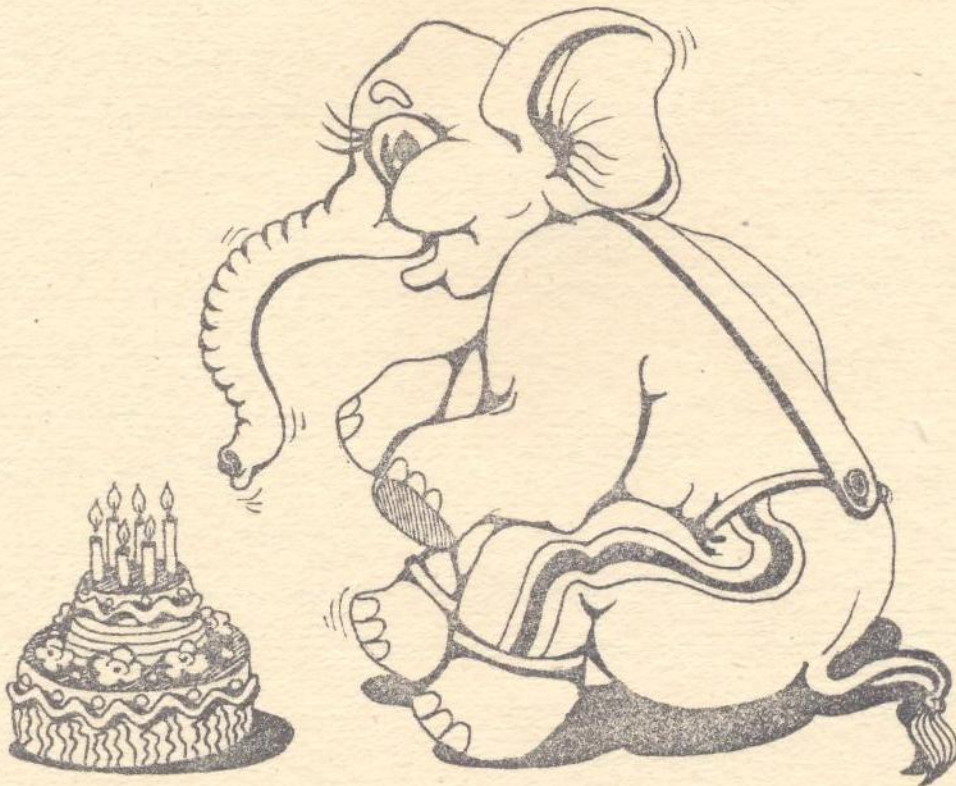
- Ի՞նչ ես անում,- հարցրեց փիղ մայրիկը:
- Մի բան եմ ուզում հիշել,- պատասխանեց փիղ հայրիկը:
- Ի՞նչ ես ուզում հիշել:
- Որ իմանայի, էլ ինչո՞ւ էի չարչարվում,- պատասխանեց փիղ հայրիկը: - Ճիշտ չե՞մ ասում:

- Յալմա՛ր,- ասաց փիղ մայրիկը տղային,- շուտ վազի՛ր ու իմացի՛ր՝ ի՛նչ է մոռացել հայրդ:

Ու Յալմարը ճամփով վազեց: Հետո եղեգնուտի կողքի փոքր բլուրը բարձրացավ ու նստեց, որ հանգստանա, հետն էլ նայի, քե ո՛նց են ամպերը երկնքում խաղում:

Հանկարծ լսեց, որ մեկը լաց է լինում: Հենց իր կողքին էին լաց լինում, բայց Յալմարը չէր տեսնում, քե ով է ու ասաց.

- Լաց մի՛ լինի, ուզո՞ւմ ես՝ օգնեմ քեզ:
- Լացը դադարեց:

- Դու ո՞վ ես,- հարցրեց Յալմարը:

- Մոռացված Ծննդյան օրն եմ: Չգիտեմ էլ, քե ո՛ւմն եմ:

- Վա՛յ,- ասաց Յալմարը,- ա՛յ քեզ բան: Իսկ տոբբ ունե՞ս:

- Բա ո՛նց: Առանց տոբբի՝ ի՞նչ ծնունդ: Իմ տոբբի վրա վեց մոմ կա, ուրեմն ինչ-որ մեկն այսօր վեց տարեկան է դառնում:

«Ի՛նչ լավ է,- մտածեց Յալմարը,- շա՛տ լավ է: Համարյա յոթ տարեկան դառնալու չափ լավ: Հինգ տարեկանն էլ վատ չէ, դե, չորսն էլ ոչինչ: Ա՛յ, ուրե՛ն ուրի՛շ է. ուր տարեկան որ լինես, արդեն հենց այդքան կմնա, որ չափահաս դառնաս»:

- Ափսո՛ս, շատ ափսոս, որ չեմ կարող քեզ օգնել,- ասաց նա: - Ուղղակի չգիտեմ, քե ով է իր ծննդյան օրը մոռացել:

Ու Յալմարը տուն վազեց: Եկավ տեսավ՝ հայրն արդեն գլխի վրա կանգնած չէր, այլ նստել էր սեղանի մոտ ու ճաշ էր ուտում:

- Հիշել եմ,- ասաց փիղ հայրիկը,- ես այդպես էլ գիտեի, որ դա երեկ էր, կամ վաղը, կամ էլ այսօր: Հենց այդպես էլ գիտեի:

- Ի՞նչն է այսօր,- հարցրեց Յալմարը:

- Այսօր քո ծննդյան օրն է,- սենյակ մտնելով՝ ասաց փիղ մայրիկը: - Այսօր քո վեց տարին լրացավ:

Յալմարը ուրախացավ, հուզվեց ու շուտ հետ վազեց եղեգնուտի մոտի փոքր բլուրը:

- Լսի՛ր,- գոռաց նա,- պարզվեց, որ դու ի՛մ Ծննդյան օրն ես: Այսօր ե՛ս եմ վեց տարեկան դառնում:

- Ո՛վս,- ուրախացավ մոռացված Ծննդյան օրը,- ջա՛ն, ջա՛ն, ջա՛ն:

Երեկոյան քեյի հետ Յալմարն ստացավ իր տոնական տոբբը՝ վրան էլ վեց մոմ: Նա կնճիթը ձգե՛ց, վեցն էլ միանգամից հանգցրեց:

«Ի՛նչ լավ է,- մտածեց նա: - Շա՛տ լավ է վեց տարեկան դառնալը»:

Պատմի՛ր այս պատմության փոփոխությունների մասին:

Դո՛ւրս գրիր պատմության ամենագործունեության հատվածը և նկարի՛ր:

Դո՛ւրս գրիր պատմության տխուր հատվածը:

Պատմի՛ր ամենատուխ հատվածը:

Յալմարն ինչպիսի՞ն է:

Ո՞ր հատվածներով կարող ես հաստատել կարծիքդ:

Ծննդյան օրն ինչո՞ւ էր լաց լինում, չէ՞ որ իր տորթը «փրկվել» էր:

Այս պատմությունը պատմի՛ր մոռացված Ծննդյան օրվա անունից:

Ինչպիսի՞ն էր մոռացված Ծննդյան օրը, պատմի՛ր նրա մասին:

Դու քանի՞ տարեկան կուզենայիր լինել, ինչո՞ւ:

Շնորհավորի՛ր կորած Ծննդյան օրվան՝ գտնվելու առթիվ:

Պատմի՛ր.

Մի անգամ, երբ ես շատ փոքր էի,

ՄԱՐՏ

Ա՛խ, էսպես էլ գիժ ամիս.
 Մարդու հանգիստ չի տալիս:
 Էսօր ուրախ օր կանի,
 Վաղը անձրև ու քամի.
 Առավոտը պայծառ օդ,
 Կեսօրը մութ ու ամպոտ:
 Մին հագնում է սպիտակ,
 Մին կանաչին է տալիս.
 Մի օր ցուրտ է, մի օր տաք,
 Մին խնդում է, մին լալիս...
 Ա՛խ, էսպես էլ գիժ ամիս:

Գրի՛ր և նկարի՛ր քեզ դուր եկած հատվածը :

Քո կարծիքով ինչպիսի՞ն է մարտի ուրախ օրը:

Այդ օրը երկնքում ամպեր չեն լինում, արևը _____

Ե՞րբ է մարտը խնդում և ե՞րբ է լալիս:

Մարտը ծիծաղում է, երբ _____

Նկարի՛ր մարտ ամսվա տարբեր «դեմքերը» և յուրաքանչյուրի կողքը
գրի՛ր բանաստեղծության համապատասխան հատվածը:

Էսօր ուրախ օր կանի

Վաղը անձրև ու քամի

Իսկ ինչպիսի՞ն է եղել այն օրը, որի մասին Թումանյանը գրել է.

Առավոտը պայծառ օդ,

Կեսօրը մութ ու ամպոտ:

Երբ լույսը բացվել է _____

Գրի՛ր բանաստեղծության այն տողը, որը կընտրեիր որպես վերնագիր:

Շարունակի՛ր.

կամակոր

մարտ

_____ մարտ

_____ մարտ

_____ մարտ

_____ մարտ

_____ մարտ

Հորինի՛ր հանելուկ մարտ ամսվա մասին:

Ո՞րն է տարվա ամենախելոք ամիսը: Ինչո՞ւ:

Հորինի՛ր.

Գարուն աղջիկը

ՎԻՆԻ-ԹՈՒՆ

(1-ին մաս)

Վաղուց, շատ վաղուց, կարծեմ անցյալ ուրբաթ, Վինի-Թուխը մեն-մենակ ապրում էր անտառում: Նրա տան դռան վերևի տախտակին ոսկե տառերով գրված էր՝ «Միստր Սանդերս»:

Մի օր Վինի-Թուխը գնաց զրոսնելու: Անտառի բացատում մեծ կաղնի կար: Կաղնու կատարին ինչ-որ մեկը բարձրաձայն բզզում էր՝ զզզվելով:

Վինի-Թուխը նստեց ծառի տակ, գլուխն առավ քաթերի մեջ ու սկսեց ծանր ու մեծ միտք անել: Սկզբում մտածեց. «Այս զզր՝ գ-ն անպայման մի բան նշանակում է, ո՞վ է հենց այնպես, զուր տեղը բզզում: Ծառը բզզալ չի կարող: Ուրեմն այնտեղ մեկը կա: Իսկ ինչո՞ւ պիտի բզզա, եթե մեղու չէ: Այդպես է, որ կա»:

Հետո էլի մտածե՛ց-մտածե՛ց ու ինքն իրեն ասաց. «Իսկ ինչի՞ համար են մեղուները մեղր սարքելու: Այդպես է, որ կա»:

Ապա կանգնեց ու ասաց.

- Իսկ մեղրը ինչի՞ համար է. որ ես ուտեմ: Իմ կարծիքով այդպես է, որ կա:

Ասաց ու սկսեց բարձրանալ ծառը: Բարձրանում էր ու քթի տակ երգում հենց նոր հորինած երգը.

Թե արջուկները մեղու լինեին,
Նրանց մտքովն անգամ չէր անցնի

Տունը կառուցել ա՛յ այսքան բարձր,

Տունն այսքան բարձր չէին կառուցի:

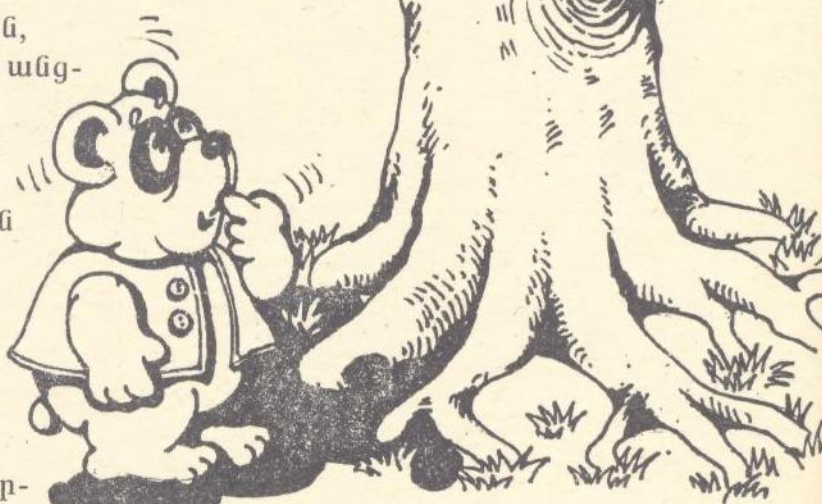
Նա մի քիչ էլ բարձրացավ...
Էլի մի քիչ... մի՛ պատիկ էլ...
Այստեղ հեաց ու նոր քառատող
- հեհեկի՛ հորինեց.

Ահա այդ դեպքում, եթե իհարկե,

Մեղուները արջուկ լինեին,

Արջուկների էլ ինչի՞ն էր պետք,

Որ բարձրանային այս հսկա կաղնին:

Մեր մեջ ասած, Թուխը կարգին հոգնել էր, դրա համար էլ հեհեկիկը այնքան էլ լավ չստացվեց: Համարյա բան չէր մնացել, մնում էր հասնել այս ճյուղին ու...

Թրախկ:

- Մա՛, - կանչեց Թուխը: Խեղճը խփվում էր ճյուղերին, օդի մեջ գլուխկոնժի էր տալիս՝ գոռալով.

- Ա՛խ... մա՛... ախր ինչո՞ւ ես... Ախր ոչ մի վատ բան չէի ուզում անել:

Վերջապես ընկավ ներքևում աճող մասրենու թփերի մեջ:

- Այս բոլորի պատճառը մեղքն է. ախր ես մեղք չատ եմ սիրում, - փնթփնթաց Թուխը:

Նա մի կերպ դուրս պրծավ մասրենու թփերի միջից, քթից պոկեց փշերը ու նորից մաքերի մեջ ընկավ. տեղնուտեղը հիշեց Քրիստոֆեր Ռոբինին: Քրիստոֆեր Ռոբինը Թուխի բարեկամն ու խորհրդատուն էր: Նա խելոք ու բարի տղա էր:

Փորձի՛ր ճիշտ տեղերում գրել՝ լուրջ մտածել, իզուր, անմիջապես, ցած-
րաձայն (իր համար) երգել, շատ հոգնել.

ծանր ու մեծ միտք անել _____

զուր տեղը _____

քթի տակ երգել _____

կարգին հոգնել _____

տեղնուտեղը _____

Դո՛ւրս գրիր բացատի ու կաղնու մասին պատմող հատվածը ու նկարի՛ր:

Ծառը տեսնելուց և բզզոցը լսելուց հետո ի՞նչ արեց Վինի-Թուխը, այդ
նախադասությունը դո՛ւրս գրիր և նկարի՛ր:

Մեղուներից մեկն ինչպե՞ս կպատմի այս պատմությունը՝ շարունակի՛ր.

Շա՛տ վաղուց, կարծեմ՝ անցյալ ուրբաթ աշխատում էինք ու բզզում:

Եթե մեղուները մեղր պատրաստելու համար են, ապա արջներն ինչի համար են:

Վինի-Թուխի անունից մեղուներին դիմիր:

Շարունակի՛ր հորինել.

Արջը մտքերի մեջ

Արջ Ծուռաբըր գրոսնում էր քաղաքում: Երբ անցնում էր Մտքեր կոչվող փողոցով, տեսավ, որ ծիծաղելի մտքերը ինչ-որ բան են կառուցում:

ՎԻՆԻ-ԹՈՒԽ

(2-րդ մաս)

Եվ այսպես, Վինի-Թուխը գնաց իր բարեկամ Բրիստոֆեր Ռոբինի մոտ, որն ապրում էր անտառում, կանաչ դուռ ունեցող տնակում:

- Բարի լույս, Բրիստոֆեր Ռոբին:

- Բարի լույս, Թո'ւխ,- ուրախացավ տղան:

- Լսի՛ր, դու պատահաբար փուչիկ չունե՞ս:

- Փուչի՞կ:

- Այո, գալիս էի ու մտածում. «Տեսնես Բրիստոֆեր Ռոբինը փուչիկ ունի՞»։ Պարզապես հետաքրքիր է:

- Փուչիկն ի՞նչ էս անում:

Վինի-Թուխը նայեց շուրջը, համոզվեց, որ իրենց ոչ ոք չի լսում, քաթը մոտեցրեց բերանին ու շշնջաց.

- Մե՛ղը:

- Ի՛նչ:

- Մեղը,- կրկնեց Վինի-Թուխը:

- Ո՞վ է փուչիկով մեղը բերելու գնում:

- Ե՛ս,- ասաց Վինի-Թուխը:

Հենց երեկ՝ երեկոյան Բրիստոֆեր Ռոբինը հյուր էր գնացել իր բարեկամ Դնչիկի տուն, որտեղ նրան երկու փուչիկ էին նվիրել՝ կապույտ ու կանաչ:

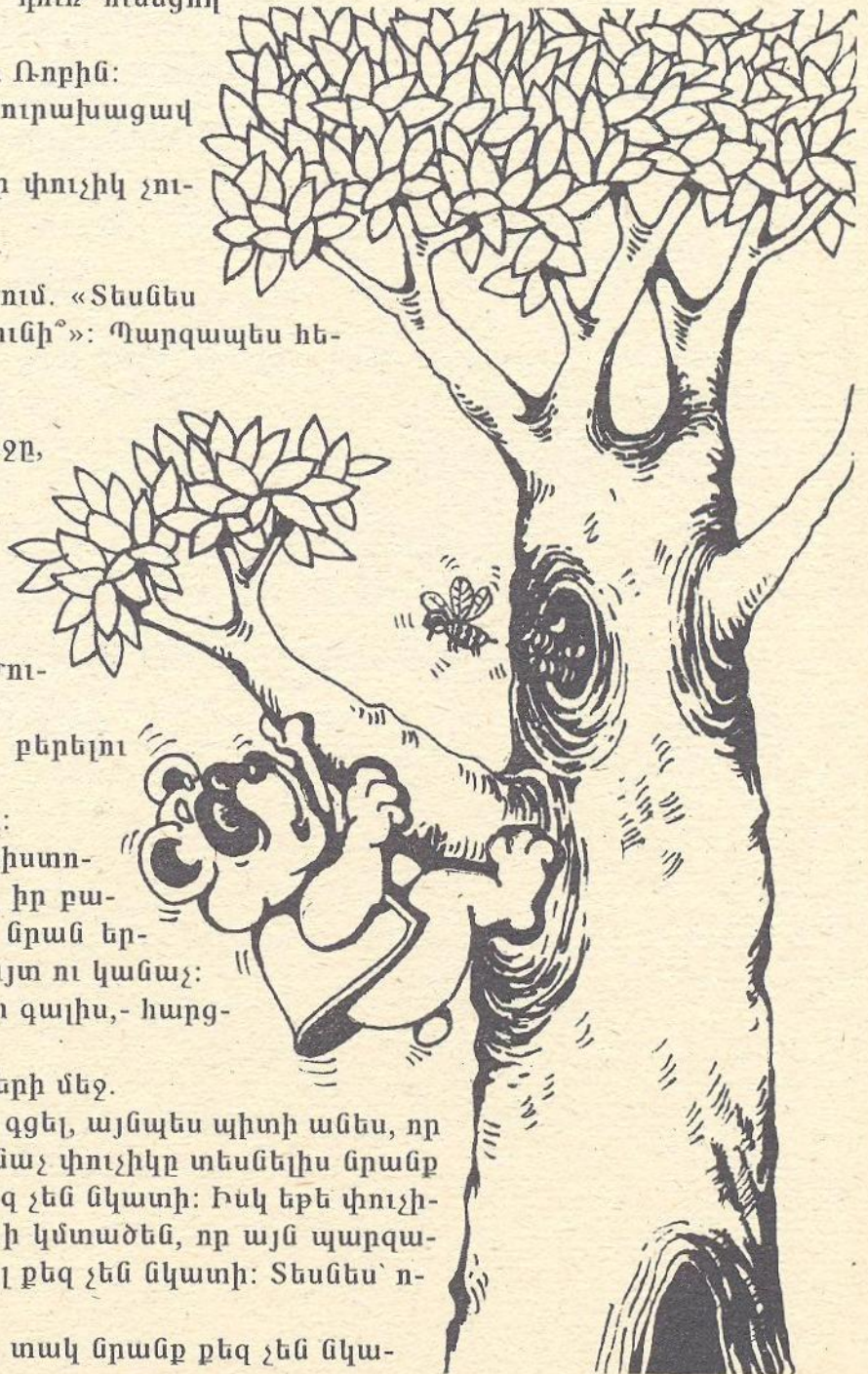
- Սրանցից ո՞րն է քեզ դուր գալիս,- հարցրեց Բրիստոֆեր Ռոբինը:

Թուխը գլուխն առավ քաթերի մեջ.

- Եթե ուզում ես մեղը ձեռք գցել, այնպես պիտի անես, որ մեղուները քեզ չնկատեն: Կանաչ փուչիկը տեսնելիս նրանք կմտածեն, որ դա տերև է և քեզ չեն նկատի: Իսկ եթե փուչիկը կապույտ լինի, նրանք երևի կմտածեն, որ այն պարզապես ամպի կտոր է, և դարձյալ քեզ չեն նկատի: Տեսնես՝ որի՞ն ավելի շուտ կհավատան:

- Դու կարծում ես փուչիկի տակ նրանք քեզ չեն նկատի:

- Կարող է նկատեն, կարող է՝ ոչ,- ասաց Վինի-Թուխը: - Ի՞նչ իմանաս՝ ի՞նչ կանց-

նի մեղուների մաքրով:

Թուխը մի քիչ էլ մտածեց ու ավելացրեց.

- Ես կձևացնեմ, թե իբր փոքրիկ, բոլս ամպիկ եմ: Այդ դեպքում նրանք երևի գլխի չընկնեն:

- Ուրեմն ավելի լավ է կապույտ փուչիկը վերցնես, - ասաց Բրիստոֆեր Ռոբինը:

Բարեկամներն այդպես էլ արեցին: Թուխը վերցրեց կապույտ փուչիկը, Բրիստոֆեր Ռոբինը՝ իր հրացանը, և երկուսով ճանապարհ ընկան:

Վինի-Թուխը նախ և առաջ մոտեցավ մի ծանոթ ջրափոսի, մի լա՛վ բավական ցեխաջրում, որ կարգին սևանա, նմանվի իսկական ամպիկի: Հետո սկսեցին փուչիկը օդով լցնել: Հենց փուչիկը շա՛տ ուռեց, Ռոբինը թելը բաց բողեց: Վինի-Թուխը փուչիկի հետ երկինք սլացավ ու կախվեց օդում:

- Ուռաա՛, - բացականչեց Բրիստոֆեր Ռոբինը:

- Հը, ո՞նց է, - երկնքից կանչեց Վինի-Թուխը, - հիմա ո՞ւմ եմ նման:

- Դու նման ես արջի, որ բռնում է փուչիկից կախված:

- Փոքրիկ սև ամպիկի նման չե՞մ, - անհանգստացավ Վինի-Թուխը:

- Այնքան էլ չէ:

- Դե լավ, ոչինչ, այստեղից երևի նման եմ: Եվ հետո, ի՞նչ իմանաս, թե մեղուների մաքրով ինչ կանցնի:

Դժբախտաբար քամի չկար, և Թուխը բոլորովին անշարժ կախված էր օդում: Նա կարող էր մեղրի հոտն առնել, կարող էր տեսնել մեղրը, բայց մեղրին հասնել ոչ մի կերպ չէր կարող:

Նկարագրի՛ր Վինի-Թուխին:

Պատմի՛ր Վինի-Թուխի մասին:

Պատմի՛ր Բրիստոֆեր Ռոբինի մասին:

Վինի-Թուխն ու Զրիստոֆեր Ռոբինը ինչպիսի՞ ընկերներ են: Ինչո՞ւ են
այդպես կարծում:

Վինի-Թուխը ի՞նչ կպատմեր մեղրի մասին:

(3-րդ մաս)

$$-h^2 \zeta \dots$$

- Ինձ թվում է, մեղուներն ինչ-որ բան են կասկածում:

- h^ou:

- Չգիտեմ: Բայց ինձ թվում է, որ նրանք իրենց կասկածելի են պահում:

- Գուցե նրանք մտածում են, թե դու ուզում ես գողանա՞լ իրենց մեղքը:

- Գուրգեն: Ի՞նչ իմանաս՝ ինչ կանցնի մեղուների մաքրով:

Նորից լուրջությամբ տիրեց, և քիչ հետո նորից լսվեց թու-
խի ձայնը՝ Բրիտանիայի Ռոբին:

- H^oG₂:

- Դու տանը հոփանոց չունե՞ս:

- Կարծեմ՝ ունենա:

- Որ այդպես է, շատ եմ խնդրում, գնա տուն, բեր հովանոցդ և գլխիդ պահած հետ ու առաջ քայլի՛ր: Շարունակ նայիր ինձ ու ասա. «Վա՛յ, վա՛յ, վա՛յ, կարծես անձրև է գալու»: Կարծում եմ այդ ժամանակ մեղուները մեզ կհավատան:

Քրիստոֆեր Ռոբինը մտքում ծիծաղեց ու ասաց. «Ախ, դու հիմա՛ր արջուկ», - բայց նա այդ բանը բարձրա՝
ձայն չասաց, որովհետև շատ էր սիրում Թուխին:

Նա գնաց տուն, բերեց հովանոցը:

- Վերջապե՛ս, - բացականչեց Թովսը, երբ Քրիստոֆեր Ռոբինը վերադարձավ: - Արդեն սկսել

«», էի անհանգստանալ: Ես նկատեցի, որ մեղուներն արդեն իրենց կասկածելի են պահում:

- Հովանոցը բացե՞մ, թե պետք չէ:

- Բա՛ց արա, անպայման բա՛ց ա-
րա: Բայց սպասի՛ր մի րոպե,
պետք է հաստատ գործ բռնել:
Ամենից կարևորը մեղուների
թագուհուն խաբելն է: Դու
նրան տեսնո՞ւմ ես:

- 24:

- Դե լավ, ոչինչ, նա երևի քեզ տեսնում է: Իսկ հիմա բա՛ց արա հովանոցը և գլխիդ պահա՞ժ՝ հետ ու առաջ քայ-

լիր: Շարունակ ինձ նայի՛ր ու ասա՛. «Վա՛յ, վա՛յ, վա՛յ, կարծես քե անձրև է գալու», - իսկ ես կերգեմ Ամպիկի երգը, որը, երևի, երգում են բոլոր ամպիկները երկնքում... Դե, սկսի՛ր:

Քրիստոֆեր Ռոբինը սկսեց ծառի տակ հետ ու առաջ քայլել և ասել.

Վա՛յ, վա՛յ, վա՛յ, կարծես քե անձրև է գալու:

Իսկ Վինի-Թուխը երգեց այս երգը.

Ես Ամպիկ եմ, Ամպիկ, Ամպիկ,

Ոչ քե փոքրիկ բուխ արջուկ,

Ա՛խ, ինչ լավ է լինել Ամպիկ

Ու սավառնել երկնքում:

Ա՛խ, երկնքում կապո՛ւյտ-կապո՛ւյտ

Ե՛ւ հարմար է, ե՛ւ խաղաղ,

Դրա համար Ամպիկների

Երգը քեթև է, ուրախ:

Բայց մեղուները, որքան էլ տարօրինակ է, Ամպիկին հավատալու փոխարեն, ավելի ու ավելի կասկածելի էին բզզում: Մի քանիսը նույնիսկ դուրս բռան բնից ու սկսեցին պտտվել Ամպիկի շուրջը: Իսկ ամենակասկածոտներից մեկը նույնիսկ մի քանի վայրկյան Ամպիկի քրին նստեց:

- Հե՛յ, Ռոբին,- գոռաց Ամպիկը:

- Ի՞նչ:

- Ես մտածեցի, մտածեցի ու գլխի ընկա: Սրանք ճիշտ մեղուներ չեն:

- Ի՞նչ ես ասում:

- Այո՛: Այնպես որ, ավելի լավ է ցած իջնեմ:

- Իջի՛ր,- ասաց Քրիստոֆեր Ռոբինը: - Բայց ինչպե՞ս:

Այդ մասին Վինի-Թուխը չէր մտածել: Նա մտածեց, որ եթե պարանը բաց բողնի, կընկնի: Դա նրան դուր չեկավ: Այդ ժամանակ ինչպես պետք է էլի մտածեց և ասաց.

- Քրիստոֆեր Ռոբին, դու պետք է հրացանով խփես փուչիկին:

- Բայց եթե ես խփեմ, փուչիկը կծակվի:

- Իսկ եթե չխփես, ես կծակծկվեմ,- ասաց Թուխը:

Քրիստոֆեր Ռոբինը անմիջապես հասկացավ, քե ինչ պետք է անել: Նա խնամքով նշան բռնեց և կրակեց:

- Վա՛յ, վա՛յ, վա՛յ,- լաց եղավ Թուխը:

- Մի՞թե վրիպեցի,- հարցրեց Քրիստոֆեր Ռոբինը:

- Չի կարելի ասել, քե վրիպեցիր,- ասաց Թուխը,- բայց փուչիկին չդիպար:

- Ների՛ր, խնդրում եմ,- ասաց Քրիստոֆեր Ռոբինը և նորից կրակեց: Այս անգամ նա չվրիպեց: Օդն սկսեց կամաց-կամաց դուրս գալ փուչիկից, և Վինի-Թուխը բարեհաջող վայրէջք կատարեց:

Միայն քե այդքան ժամանակ քելից կախված լինելու պատճառով նրա քաթերը ամբողջովին փայտացել էին:

Մի ամբողջ շաբաթ Թուխը չէր կարողանում առջևի քաթերը շարժել, և դրանք այդպես էլ մնացել էին վեր տնկված: Եվ եթե նրա քրին ճանճ էր նստում, Թուխը ստիպված էր լինում այդ աներեսին փչելով քշել՝ «Թո՛ւխս, քո՛ւխս»:

Եվ գուցե, քեև ես դրանում համոզված չեմ, գուցե հենց այդ դեպքից հետո էլ Քրիստոֆեր Ռոբինը նրան Թուխ անվանեց:

Այս պատմությունը մեղուների անունից պատմի՛ր:

ՄԱՆՉՈՒԿՆ ՈՒ ԿԱՌԼՍՈՆԸ

(1-ին մաս)

Ստոկհոլմ քաղաքը սովորական քաղաք է: Այդ քաղաքի շատ սովորական մի շենքում ապրում է սովորական մի ընտանիք:

Այդ ընտանիքում բոլորը սովորական են՝ հայրիկն էլ է սովորական, մայրիկն էլ: Բոսան, Բետան և Մանչուկն էլ սովորական երեխաներ են:

Ամբողջ շենքում ընդամենը մի անսովոր արարած կա՝ Կառլսոնը, որն ապրում է կտուրին:

Գուցե ուրիշ քաղաքներում կտուրին ապրելը սովորական բան է, բայց այստեղ ոչ ոք կտուրն չի ապրում:

Կառլսոնը փոքրիկ, հաստիկ, ինքնավստահ մարդուկ է: Նա կարողանում է քոչել: Հենց փոքրի վրայի կոճակը սեղմի, մեջքին գտնվող փոքրիկ շարժիչը կաշխատի, մի քիչ հետո կպտտվի պտուտակը, և Կառլսոնը կքոչի:

Նա շատ լավ է զգում կտուրն, ամեն իրիկուն նստում է ու նայում աստղերին, կտուրից աստղերն ավելի լավ են երևում:

Մարդիկ նույնիսկ չգիտեն, որ կտուրն տնակ կա, չեն էլ կարող տեսնել, որովհետև այն քաքնված է ծխնելույզի ետևում: Ընդհանրապես, մեծերը ուշադրություն կղարձեն՝ն այդքան փոքր տան վրա:

Մանչուկին տանը բոլորը սիրում են ու երես տալիս: Բայց այդ օրը, երբ նա ու Կառլ-
տոնը ծանոթացան, այնքան էլ հաջող օր չէր, և Մանչուկ լինելը բոլորովին էլ հրաշալի
չէր: Բոլորը նեղացրել էին նրան, իսկ հայրիկը բարկացել էր դպրոցից ուշ գալու հա-
մար:

- Թափառում ես փողոցներում,- ասել էր նա:

Բայց, ախր, հայրիկը չգիտեր, որ ճանապարհին մի փոքրիկ, սիրունիկ շնիկ էր հան-
դիպել, հոտոտել էր իրեն, շարժել պոչիկը, կարծես ուզում էր ի՞նչ շնիկը դառնալ: Ման-
չուկը նրան կրեբեր, բայց ո՞վ կթողներ տանը շուն պահել: Բացի դրանից, այդ ժամա-
նակ մի մորաքույր էր հայտնվել և կանչել շանը.

- Ռիկի՛, Ռիկի՛:

Փոքրիկը հասկացել էր, որ շունը երբեք իրենը չի լինի:

- Ուրեմն ամբողջ կյանքում առանց շան եմ ապրելո՞ւ,- տխուր ասաց Մանչուկը: -
Այ, մայրի՛կ, դու հայրիկ ունես, Բեսան և Բետան միշտ միասին են, իսկ ես... ես մենակ
եմ, ոչ ոք չունեմ:

- Սիրելի՛ Մանչուկ, չէ՞ որ բոլորս քոնն ենք,- ասաց մայրիկը:

- Չգիտեմ...,- հոգոց հանեց Մանչուկը, ու նրան հանկարծ թվաց, թե ինքը մեն-մե-
նակ է աշխարհում ու ոչինչ չունի:

Ասենք՝ մի սենյակ ունի և գնաց այնտեղ:

Պատմի՛ր Մանչուկի ընտանիքի մասին:

Պատմի՛ր Կառլսոնի մասին:

Պատմի՛ր Մանչուկի մասին:

Հիշո՞ւմ ես շան ու Մանչուկի հանդիպումը. պատմի՛ր այդ հատվածը:

Ի՞նչ կենդանի կուզենայիր ունենալ. ինչո՞ւ:

Ի նրդ հորինիր.

Շնիկն ու լուսինը

ՄԱՆՉՈՒԿՆ ՈՒ ԿԱՌԼՍՈՆԸ

(2-րդ մաս)

Գարնանային պարզ երեկո էր: Երկնքում աստղերը նոր էին սկսել երևալ: Մանչուկը նայում էր բաց պատուհանից ու մտածում այն շնիկի մասին, որին ցերեկն էր հանդիպել:

Փոքրիկը հոգոց հանեց: Հանկարծ ինչ-որ բույլ բզզոց լսվեց: Չայնը քիչ-քիչ ուժեղացավ, ու ա՛յ քեզ բան, պատուհանի մոտ՝ օդում, մի հաստիկ մարդուկ երևաց: Դա հենց Կառլսոնն էր, որն ապրում էր կտուրին: Մանչուկը նրան դեռ չէր ճանաչում: Կառլսոնը երկա՛ր նայեց Մանչուկին ու բռավ: Բարձրացավ վեր, պտավեց ծխնելույզի շուրջը, վերադարձավ և փոքրիկ ինքնաթիռի նման մի երկու-երեք պտույտ գործեց:

Փոքրիկը զարմացած սպասում էր, թե ինչ է լինելու: Խուզմունքից շունչը կտրվում էր: չէ՞ որ պատուհանի մոտով ամեն օր հաստիկ մարդուկներ չեն քոչում:

Մարդուկը մոտեցավ պատուհանին:

- Ողջո՛ւյն: Կարելի՞ է այստեղ մի վայրկյան վայրէջք կատարել:

- Իհարկե, խնդրեմ,- շտապ պատասխանեց Մանչուկը,- ի՞նչ է, դժվա՞ր է քոչել:

- Թռչե՞լը... բոլորովին,- շատ լուրջ ասաց Կառլսոնը,- չէ՞ որ ես աշխարհի ամենալավ քոչողն եմ: Անունդ ի՞նչ է:

- Մանչուկ:

- Իսկ իմը Կառլսոն է:

Ուղղակի Կառլսոն ու՝ վե՛րջ: Ողջո՛ւյն, Մանչո՛ւկ:

- Ողջո՛ւյն, Կառլսո՛ն:

- Քանի՞ տարեկան ես:

- Յոթ:

- Հրաշալի է: Շարունակենք զրույցը,- ասաց Կառլսոնը: Մեկ վայրկյան հետո նա հայտնվեց սենյակում:

- Իսկ դո՞ւ քանի տարեկան ես,- հարցրեց Մանչուկը. չէ՞ որ Կառլսոնն իրեն երեխա-
յի նման էր պահում, և չէիր ասի, թե մեծահասակ է:

- Քանի տարեկա՞ն եմ. ես ուժերի ծաղկում շրջանում գտնվող տղամարդ եմ:

Փոքրիկը լավ չէր հասկանում՝ ինչ է նշանակում ուժերի ծաղկում շրջանում գտնվող
տղամարդ: Գուցե ի՞նքն էլ է գտնվում ուժերի ծաղկման շրջանում: Այդ պատճառով էլ
զգո՛ւյշ հարցրեց.

- Իսկ ո՞ր տարիքում են ուժերը ծաղկում:

- Ցանկացած,- ինքն իրենից գոհ պատասխանեց Կառլսոնը: Ցանկացած, եթե
խոսքն ի՛մ մասին է: Ես գեղեցիկ, խելացի տղամարդ եմ:

Պատմի՛ր՝ ինչպես հայտնվեց Կառլսոնը:

Ինչպիսի՞ն է Կառլսոնը: Ինչո՞ւ ես այդպես կարծում:

Ինչպիսի՞ տղամարդ է Կառլսոնը իր կարծիքով:

Շարունակի՛ր հորինել.

Վինի-Թուխը, փուչիկից բռնած, կախվել է օդում: Որտեղից որտեղ հայտնվում է Կառլ-սոնը:

ՄԱՆՉՈՒԿՆ ՈՒ ԿԱՌԼՍՈՆԸ

(3-րդ մաս)

Կառլսոնը մոտեցավ Մանչուկի պահարանին, վերցրեց խաղալիք մեքենան:

- Արի սա լարենք:

- Առանց հայրիկի չի կարելի,- ասաց Մանչուկը: - Մեքենան կարելի է աշխատեցնել միայն հայրիկի կամ Բոսեի հետ:

- Հայրիկի, Բոսեի կամ կտորին ապրող Կառլսոնի հետ: Խաղալիք մեքենաների ամենալավ մասնագետը աշխարհում Կառլսոնն է: Հայրիկիդ էլ այդպես կասես:

Նա վերցրեց մեքենայի շիշը, սպիրտը նրա միջից դատարկեց մեքենայի մեջ և վառեց պատրույգը: Չնայած Կառլսոնը խաղալիք շոգեմեքենայի լավագույն մասնագետն էր, բայց սպիրտը-լցնելիս այնպես թափեց, որ դարակի վրա սպիրտի լճակ առաջացավ: Լճակը տեղնուտեղը վառվեց, կրակի լեզվակներն սկսեցին պարել: Մանչուկը վախեցած ճչաց ու հեռ փախավ:

- Հանգիստ, միայն հանգիստ,- ասաց Կառլսոնը՝ բարձրացնելով թմբիկ թաթը: Բայց Մանչուկը չէր կարող հանգիստ կանգնել ու նայել: Նա վերցրեց լարի կտորը, խփելով հանգցրեց կրակը: Դարակի վրա տեղ-տեղ բծեր հայտնվեցին:

- Տե՛ս՝ ինչպես փշացավ դարակը,- մտահոգ ասաց Մանչուկը: - Հիմա մայրիկն ի՞նչ կասի:

- Հասարակ բան է: Մի քանի պատիկ բծեր են, էլի՛: Մայրիկիդ այդպես էլ ասա:

Մի քանի վայրկյան հետո մեքենան աշխատեց՝ փո՛ւֆ-փո՛ւֆ-փո՛ւֆ: Կառլսոնի աչքերը փայլեցին, նա շատ հպարտ էր, կարծես ինքն էր հայտնագործել մեքենան:

- Փո՛ւֆ-փո՛ւֆ-փո՛ւֆ,- ծխում էր մեքենան:

Մանչուկը մոռացել էր դարակի բծերը. նա երջանիկ էր, որ ծանոթացել է այս մեքենայի լավագույն մասնագետի հետ:

- Դե, Մանչո՛ւկ,- ասաց Կառլսոնը,- ա՛յ, սա գործ է, ես աշխարհի լավագույն մաս...

Խոսքը մնաց Կառլսոնի բերանում, որովհետև հենց այդ պահին պայթյուն լսվեց. մեքենան այլևս չկար, նրա կտորները բռան սենյակով մեկ:

- Պայթե՛ց,- հիացած կանչեց Կառլսոնը, կարծես այդ մեքենայով նա աշխարհի ամենահետաքրքիր ֆոկլուսն էր արել:

- Ազնիվ խոսք, մեքենան պայթեց: Ի՛նչ պայթյուն էր: Ի՛նչ լավ էր:

Իսկ Մանչուկը կանգնել էր շփոթված, արցունքն աչքերում:

- Իմ մեքենան,- սնգրտաց նա,- իմ մեքենան կտոր-կտոր եղավ:

- Հասարակ բան է,- Կառլսոնը անհոգ թափ տվեց հաստիկ բաքը,- ես քեզ ավելի լավը կտամ:

- Դո՞ւ,- զարմացավ Մանչուկը:

- Այո՛, վերևում ես հազար հատ այսպիսի մեքենա ունեմ:

- Որտե՞ղ՝ վերևում:

- Վերևում, կտորին գտնվող իմ տնակում:

- Դու տնակ ունե՞ս և հազար հատ մեքենա՞:

- Դե, մի երկու հարյուր հատ հաստատ կլինի:

- Ա՛յ քեզ հրաշք՝ մեքենաներով լցված տուն,- հիացավ Մանչուկը: - Ինչպե՛ս կուզեի այնտեղ գնալ:

- Դե, ես չեմ հաշվել քանի մեքենա է մնացել, բայց մի քանի հատ կլինի:

- Մեկն ինձ կտա՞ս:

- Իհարկե՛:

- Հենց հիմա՞:

- Դեռ ո՛չ: Շուտով դու կստանաս քո մեքենան: Մանչուկը սկսեց հավաքել պայթած մեքենայի մասերը:

- Պատկերացնում եմ՝ ինչպես կբարկանա հայրիկը:

- Դա հասարակ բան է: Մի՞թե դրա համար բարկանում են: Այդպես էլ ասա հայրիկիդ: Ես կասեի, բայց շտապում եմ, վերևում գործեր կան, պիտի տուն գնամ:

- Շատ լավ է, որ մենք հանդիպեցինք: Ափսոս մեքենան... Դու էլի կգա՞ս...

- Հանգի՛ստ, միայն հանգի՛ստ,- ասաց Կառլսոնը և սեղմեց փորի վրայի կոճակը: Շարժիչը սկսեց դռնալ: Քիչ հետո մեջքի պտուտակը պտտվեց: - Շարժիչս խախտում է: Արհեստանոց պիտի գնամ, որ յուղեն: Դա ինքս կանեի, բայց ժամանակ չկա:

Կառլսոնը պատռիանից դուրս բռավ: Նրա փոքրիկ, հաստիկ մարմինը պարզ երևում էր աստղերով ծածկված երկնքի տակ:

- Հաջողությո՜ւն, Մանչո՛ւկ,- կանչեց Կառլսոնը, թափ տվեց թմբիկ բաքիկը և անհետացավ:

Փորձի՛ր պատմել այս պատմության ամենատխուր հատվածը:

Քեզ դուր եկա՞վ Կառլսոնը. ինչո՞ւ:

Քո կարծիքով ինչե՞ր կան Կառլսոնի տանը:

Ինչո՞ւ ես այդպես կարծում:

ԱՌՈՒՆ

Մեր այգու դռան մոտով
 Գնում է մի ջինջ առու,
 Մեր այգու անուշ հոտով
 Գնում է հեռո՛ւ, հեռո՛ւ:
 Գնում է ու չի քնում,
 Չի քնում բոլոր տարին,
 Գնում է, գնում, գնում
 Խառնվում Որոտանին:
 Ափերին՝ ծառ ու ծաղիկ,
 Հատակին՝ ոսկի ավազ,
 Գնում է ալիք-ալիք,
 Հասնում է մինչև Արագ:
 Հյուսվում է Արագի հետ,
 Նրա հետ մտնում է ծով:
 Մեր այգու ցողերի հետ,
 Մեր այգու անուշ հոտով:
 Մեր այգու դռան մոտով
 Գնում է մի ջինջ առու,
 Մեր այգու անուշ հոտով
 Գնում է հեռո՛ւ, հեռո՛ւ:

Փակագծերում գրված բառերից մեկը ընտրի՛ր և գրի՛ր.

Մեր այգու դռան մոտով

Գնում է մի _____ առու...

(ջինջ, պարզ, գուլալ, թափանցիկ)

Մեր այգու _____ հոտով...

Գնում է հեռո՞ւ, հեռո՞ւ:

(քնքուշ, անուշ, բուրավետ)

Գնում է չի քնում,

Չի քնում _____...

(օր ու գիշեր, ողջ տարին, բոլոր տարին)

Ափերին ծառ ու ծաղիկ

Հատակին _____ ավազ...

(դեղին, ոսկի, մանր)

Գրի՛ր և նկարի՛ր քեզ դուր եկած քառատողը:

Գրի՛ր և նկարի՛ր ամենագեղեցիկ տողը:

Գրի՛ր առուն նկարագրող հատվածը:

Ինչպե՞ս ես հասկանում.

Գնում է ու չի քնում,

Չի քնում բոլոր տարին:

Առում ի՞նչ է տանում իր հետ մինչև ծով. գրի՛ր այդ հատվածը

Ի՞նքդ հորինիր.

Առում

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Աշնան վերջը	Հ.Թումանյան	3
Ամպն ու սարը	Հ.Թումանյան	6
Չափարժիտ	Ա.Սահակյան	7
Փափուկ ձյուն	Գ.Սարյան	11
Ոսկու կարասը	Հ.Թումանյան	14
Կիկոսի մահը	Հ.Թումանյան	19
Շունն ու կատուն	Հ.Թումանյան	24
Չարի վերջը	Հ.Թումանյան	30
Մուկիկի մահը	Հ.Թումանյան	38
Պույգույ մուկիկը	Դ.Դեմիրճյան	43
Գնդիկ-բոբոնիկ	Ռուս. ժող. հեքիաթ	52
Մթից վախեցող ավառորուսը	Դ.Բիսեք	56
Մոռացված ծննդյան օրը	Դ.Բիսեք	59
Մարտ	Հ.Թումանյան	64
Վինի-Թուխ (1-ին մաս)	Ա.Ա.Միլն	68
Վինի-Թուխ (2-րդ մաս)		72
Վինի-Թուխ (3-րդ մաս)		75
Մանչուկն ու Կառլսոնը (1-ին մաս)	Ա.Լիմդզրեն	78
Մանչուկն ու Կառլսոնը (2-րդ մաս)		82
Մանչուկն ու Կառլսոնը (3-րդ մաս)		85
Առուն	Հ.Սահյան	88

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ
«ՆՈՐ ԴՊՐՈՑ»
հրատարակչություն
1996թ. ԵՐԵՎԱՆ

Աիդա Թելմանի
Պետրոսյան
ՄԱՏԵՆԻԿ
Մայրենիի գիրք-տետր
2-րդ դասարանցու համար
2-րդ մաս

Խմբագիրներ՝	Մ. Սիմոնյան Ա. Համբարձումյան
Գեղ. խմբագիր՝	Ս. Հովսեփյան
Նկարիչ՝	Շ. Շահիրյան
Տեխ. խմբագիր	
և էջադրող՝	Ս. Սարատիկյան
Սրբագրիչ՝	Ա. Հովհաննիսյան

Ստորագրված է տպագրության 30.01.1996թ.: Չափսը 60x84^{1/8}:
Տպագրությունը՝ օֆսեր: Ծավալը՝ 11.5 տպ. մամուլ: Տպաքանակը՝ 48000:

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ
«ՆՈՐ ԴՊՐՈՑ»
հրատարակչություն
Երևան, Սպորտինտերնի 73:

Տպագրված է «Հակոբ Մեղապարտ տպագրատուն» ԲԸ տպարանում:
Երևան 9, Տերյան 91:

